

LEADER OOST-GRONINGEN

Jaaroverzicht projecten

2024

Medegefinancierd door
de Europese Unie

LEADER
OOST-GRONINGEN

Voorwoord

Plattelandsontwikkeling in de meeste brede zin des woords. Dat is wat we met het programma LEADER Oost-Groningen doen. En met wij bedoel ik onze lokale actiegroep (LAG) en de leden van de drie steungroepen Veenkoloniën, Westerwolde en Oldambt. En in het bijzonder bedoel ik daarmee de vele initiatiefnemers van projecten, die met hun eigen investering in tijd en geld proberen om hun eigen bedrijf, organisatie of leefomgeving een boost te geven. Met LEADER geven we deze graag een steuntje in de rug, omdat we merken dat al deze initiatieven in gezamenlijkheid bijdragen aan de ontwikkeling van het platteland van Oost-Groningen. Voor mij als burgemeester, waarbij ik het genoeg heb om als voorzitter van de LAG te mogen dienen, is dit een nieuwe tak van sport. In mijn vorige ambt in Den Haag lag de focus op grootschalige ontwikkelingen van Nederland als onderdeel van Europa en de wereld-economie. Op het platteland heerst een andere dynamiek en zijn andere waarden en behoeftes. Met de investeringen die gedaan worden in het platteland merk ik, ondanks de relatief bescheiden mogelijkheden die het LEADER-programma biedt, de grote impact die het heeft op de plattelandseconomie, de lokale voorzieningen en in de sociale structuur van de dorpen. En ik merk dat de behoefte aan financiële steun nog onverminderd groot is en dat de leefbaarheid en de voorzieningen op het platteland nog altijd onder druk staan. Blijvende aandacht voor het platteland is ook de komende jaren nodig.

Voor u ligt het jaarverslag van LEADER Oost-Groningen van 2024 en kunt u zien welke activiteiten er zijn gedaan en welk breed scala aan projecten zijn ondersteund.

Ik wens u veel leesplezier.

Annelies Pleyte

Voorzitter van de LEADER Actiegroep
Oost-Groningen en burgemeester
van de gemeente Veendam

Algemeen

Een écht Europees programma	5
Namen van de leden van de stuurgroepen en de LAG	8
LEADER-gebied Oost-Groningen	9
Drie hoofdthema's	10
Projecten	11

'Mede dankzij de bijdrage van LEADER komen langetermijninvesteringen in een stroomversnelling' - **Frits Eding, Animal Fences**

Interviews

Keukenconcept KEUK <i>Ruben Kamminga (Harryvan)</i>	16
Animal Fences Vlagtwedde <i>Frits Eding</i>	20
Wuivende graanhalmen <i>Ton van den Boomgaard</i> <i>(Stichting De 5 Oldambtster dorpen)</i>	24
Bij Toontje Noordbroek <i>Olaf en Annelies Hansson-Vermue</i>	28
Aize Tolsma neemt afscheid <i>Aize Tolsma</i>	32
De Sikkenberg Onstwedde <i>Sari de Ruijter</i>	38
Groen Infra Sappemeer <i>Lennard Bontjer en Wilma Oosterhof</i>	46
Bakker Prins Scheemda <i>Boudewijn Rosman (architect)</i>	52
Tennisclub NOHN Sappemeer <i>Frans Luijckx en Jeroen Gotlieb</i>	58
MFA 't Aambeeld Vlagtwedde <i>Natasja Smit en Sander Zijlstra</i>	64

Elim in Holte wordt weer buurthuis én KleinkunstTheater (p. 13)

'Toen wij het overnamen, was alles intact, alsof de tijd er had stilgestaan'
Interview met Olaf en Annelies Hansson-Vermue - Bij Toontje

p.28

van Informatiecentrum tot Inspiratiepunt Bourtange (p. 26)

Behandeltkamer NESA-therapie voor Fysiotherapie Veelerveen

Een écht Europees programma

Een volledig jaar projecten en we gaan Europa in

2024 is het eerste volledige jaar van LEADER in Oost-Groningen, na de start halverwege 2023. Hiermee is de uitvoering van de lokale ontwikkelingsstrategie (LOS) 2023-2027 goed op stoom gekomen.

LEADER

De werkwijze van LEADER bestaat al enkele decennia. Het is een bottom-up aanpak waarbij gebieden zelf worden uitgedaagd om een plan op te stellen om hun eigen gebied te verbeteren. Ook de uitvoering, onder meer door het toekennen van subsidies aan projecten, vindt plaats in de regio zelf. In de periode 2023-2027 is LEADER een onderdeel van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). Iedere lidstaat heeft een nationaal strategisch plan (NSP) moeten indienen bij de Europese Commissie waarin staat wat voor de komende jaren het beleid is op het gebied van platteland en landbouw en hoe de beschikbare middelen over de verschillende thema's worden verdeeld. Ook LEADER heeft een plek gekregen in dit NSP. Gebieden zijn uitgenodigd om een Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) te schrijven die moest bijdragen aan de thema's brede plattelandsontwikkeling en het klimaat. In de lidstaat Nederland zijn nu 31 LEADER-gebieden geselecteerd. Dit waren in de vorige periode 20 gebieden.

De door Oost-Groningen ingediende LOS is door een selectiecomité positief beoordeeld waarna Gedeputeerde Staten van Groningen het gebied heeft ingesteld en de regeling heeft geopend.

De regio

In de periode 2023-2027 is de LEADER-regio iets groter geworden dan in eerdere periodes. De gemeente Midden-Groningen, waarvan eerder alleen het deel van de voormalige gemeente Menterwolde van toepassing was, participeert in zijn volledigheid. Net als de gemeentes Pekela, Veendam, Stadskanaal, Westerwolde en Oldambt. Hiermee komt het inwonertal van de LEADER-regio net onder de 200.000 uit en bestrijkt het een groot deel van de provincie. Om deze reden is ook deze periode vastgehouden aan de werkwijze met steungroepen. De steungroepen Veenkoloniën, Westerwolde en Oldambt beoordelen de projecten eerst en leveren een advies aan de Lokale Actiegroep (LAG) die bestaat uit vertegenwoordigers van alle drie de steungroepen. Hiermee wordt over het hele gebied de lokale kennis en de verspreiding van kennis over de regeling gewaarborgd. De regio draagt ook financieel bij. Het door de EU beschikbaar gestelde bedrag van circa € 5 mln. wordt ook door de provincie bijgelegd en de 6 gemeenten stellen gezamenlijk hetzelfde bedrag beschikbaar. Hierdoor ontstaat een subsidiepot van bijna € 15 mln.

Subsidie

Initiatiefnemers uit de regio kunnen aanvragen doen voor subsidie. Dit kunnen ondernemers zijn, maatschappelijke organisaties, stichtingen, verenigingen of inwoners(groepen). Om deze mensen goed in staat te stellen om een volwaardige aanvraag in te dienen, bieden wij ondersteuning en advies bij het opstellen van een projectplan en de aanvraag. Meestal gaat dit gepaard met een gesprek op de projectlocatie. Alle ingediende aanvragen worden door de steungroepen en de LAG beoordeeld. Hierbij wordt gekeken naar de mate van bijdrage aan de doelstellingen van de LOS en naar vooraf vastgestelde selectiecriteria. De subsidie bedraagt altijd maximaal 40% van de totale kosten. De overige 60% moet door de initiatiefnemer zelf worden bekostigd of geworven, bijvoorbeeld met de inzet van andere subsidiemiddelen en/of particuliere fondsen. Kleinere initiatieven worden bediend uit de zogeheten nationale regeling. Deze is enkel gevuld met geld van de provincie en de gemeenten. Hieruit kunnen bijdragen tot maximaal € 25.000,- worden gevraagd. Met uitzondering van projecten waarbij publieksvoorzieningen worden verduurzaamd. Gezien de verwachte grote hoeveelheid van dit type van projecten, is dit gelimiteerd tot een bijdrage van € 15.000,-. Grotere projecten kunnen Europese subsidie aanvragen. Bij aanvragen van € 25.000,- tot en met € 124.998,- bestaat de bijdrage voor de helft uit geld van de EU en de andere helft van de provincie en de gemeenten. Aanvragen uit de nationale regeling worden subsidietechnisch en administratief afgehandeld door de provincie Groningen. Voor de EU-aanvragen wordt dit gedaan door het samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN).

Drie thema's

De regio zet in deze periode in op drie hoofdthema's. Projecten moeten aan een van deze thema's voldoen om voor subsidie in aanmerking te komen. Economie is het belangrijkste thema geworden. Hier is 50% van de middelen voor gereserveerd. Met projecten in het economische thema wil de regio de werkgelegenheid bevorderen door in te zetten op het mkb, de landbouw en het toerisme. Daarnaast is 25% van de middelen gereserveerd voor de sociale cohesie en de gezondheid. Hiermee wil de regio ontmoeting en beweging stimuleren. Tenslotte is 25% bedoeld voor de zogeheten groenblauwe architectuur: projecten die positief bijdragen aan het klimaat, landschapsherstel en de bevordering van de biodiversiteit.

Projecten

In 2024 is wederom een grote variëteit aan projecten aangevraagd. Ondernemers, stichtingen, verenigingen en andere samenwerkingsverbanden zijn na gesprekken met de projectorganisatie overgegaan tot het indienen van aanvragen, waarbij het grootste gedeelte gehonoreerd kon worden. Voor de Europese regeling tot € 124.998,- aan subsidiebijdrage zijn 33 aanvragen goedgekeurd. Dit levert een subsidiebijdrage van in totaal € 3.186.302,84 op. 24 projecten werden geweigerd. In een enkel geval is dat om inhoudelijke redenen, maar in de meeste gevallen omdat het budget niet toereikend was. Met het LEADER-programma in Oost-Groningen is dus ruimte om nog veel meer geld weg te kunnen zetten gezien de grote belangstelling en de vele investeringen in het gebied waarbij ondersteuning nodig is. Naast de Europese regeling wordt ook veelvuldig aanspraak gemaakt op de zogeheten nationale regeling, die alleen bestaat uit gemeentelijke en provinciale middelen. Hierbij zijn 44 aanvragen goedgekeurd en 8 afgewezen, wat in totaal leidt tot een subsidiebijdrage van € 954.149,42. De grote hoeveelheid aan aanvragen leidt ertoe dat de middelen sneller worden besteed en niet langer evenredig over de programmaperiode verdeeld zijn.

Internationalisering

De LOS heeft als primaire doelstelling om initiatiefnemers van projecten te ondersteunen in het financieel rondkrijgen van hun projecten, met name middels subsidiebijdragen. Daarnaast heeft de LOS doelstellingen die de LAG zelf moet uitvoeren. Een daarvan is internationalisering, een quasi-verplicht onderdeel omdat LEADER een Europees instrument is. In 2024 is de LAG actief op zoek geweest naar invulling voor deze internationaliseringsdoelstelling. Deels door uitvoering te geven aan de intenties die opgenomen zijn in de LOS, zoals samenwerking met Estland en met de Duitse grensregio en deels door op zoek te gaan naar nieuwe samenwerkingsinitiatieven. In oktober 2024 organiseerde ELARD, de Europese koepelorganisatie van LEADER-gebieden uit alle lidstaten, een congres in Poitiers in Frankrijk met transnationale samenwerking als onderwerp. De LAG Oost-Groningen was hier met 7 mensen vertegenwoordigd. Het congres bestond uit lezingen en workshops over diverse facetten van samenwerking, maar ook uit de mogelijkheid tot netwerken. Zowel het netwerkdiner, een *walking diner*, als de *cooperation fair* zijn plekken om mensen uit andere gebieden te ontmoeten en om concrete samenwerkingsprojecten af te tasten. Dit leidde tot de interesse in twee transnationale samenwerkingsprojecten die passen bij de doelstellingen van de LOS en bij het gebied. Eén gaat over het herbestemmen van erfgoed en één over slow toerisme.

De in Frankrijk opgedane contacten hebben inmiddels geleid tot digitale afspraken om de projecten verder te verkennen aan het eind van 2024 en in het begin van 2025. Daarnaast is in Frankrijk de intentie uitgesproken om de samenwerking met Estland verder uit te bouwen. Een delegatie uit twee gebieden in het zuiden van het land komt in 2025 naar Oost-Groningen, om daar onder meer een vervolg te geven aan het National Geographic project uit het verleden. Met het bezoek aan het ELARD-congres wordt een belangrijke eerste stap gezet voor de uitvoering van de internationaliseringsparagraaf uit de LOS.

Startbijeenkomst LEADER congres in Poitiers

Diverse workshops

Projectuitwisseling

Vooraf wist ik niet precies wat ik kon verwachten, maar het ELARD congres in Poitiers was een ontzettend leuke ervaring. Het congres begon met een aantal plenaire presentaties en voor velen was het ook een gezellig weerzien van bekenden. De tweede dag was een dag met veel verschillende onderwerpen en kleinere bijeenkomsten en sessies. Zo veel mensen van zo veel verschillende nationaliteiten, maar je merkte direct een gevoel van saamhorigheid en bereidheid tot samenwerking vanuit de verschillende landen. Iedereen vertelde enthousiast en met passie over zijn eigen regio, projecten en toekomstplannen. Het opvallendste tijdens het congres vond ik nog het gevoel dat ik kreeg Europeaan te zijn, dat gebeurt in het dagelijks leven niet zo snel. Dan staat Europa toch echt wel wat verder weg. Met een hoofd vol inspiratie gingen we weer naar huis.

Karin Sausel -Bakker

De LEADER vertegenwoordiging uit Nederland

De LEADER vertegenwoordiging vanuit Oost-Groningen

Steungroep Oldambt

Erich Wünker wethouder gemeente Oldambt, bestuurlijke vertegenwoordiging, voorzitter

René Perton secretaris

Miranda Post-Kloosterhuis maatschappelijke vertegenwoordiging - economie (ondernemer)

Roel Loeters maatschappelijke vertegenwoordiging - landbouw

Willem Friedrich maatschappelijke vertegenwoordiging - leefbaarheid (cultuur)

Karin Sausel  -Bakker maatschappelijke vertegenwoordiging - toerisme

Erik Nap maatschappelijke vertegenwoordiging - ondernemer

Henriëtte Beukema maatschappelijke vertegenwoordiging - natuur, toerisme, welzijn

Renee Boonman maatschappelijke vertegenwoordiging - economie (ondernemer)

Margriet Buikema (notulist)

Steungroep Veenkoloniën

Annelies Pleyte burgemeester Veendam, bestuurlijke vertegenwoordiging, voorzitter

Annemiek Hoesen wethouder gemeente Midden-Groningen, bestuurlijke vertegenwoordiging

Jaap Kuin burgemeester Pekela

René Perton secretaris

Max Bentum maatschappelijke vertegenwoordiging - leefbaarheid en economie

Aize Tolsma maatschappelijke vertegenwoordiging - leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit (dorpsbelangen)

Rowin Penning maatschappelijke vertegenwoordiging - cultuur, toerisme

Hendrik Hachmer maatschappelijke vertegenwoordiging - cultuur, toerisme

Leoni Lukens maatschappelijke vertegenwoordiging - economie

Theo van Rosmalen maatschappelijke vertegenwoordiging - landbouw

Jan Willem Bos maatschappelijke vertegenwoordiging - leefbaarheid (dorpsbelangen)

Jaap Nieboer maatschappelijke vertegenwoordiging - landbouw

Ina Bots (notulist)

Steungroep Westerwolde

Harm Jan Kuper wethouder gemeente Westerwolde, bestuurlijke vertegenwoordiging, voorzitter

Egbert Hofstra wethouder gemeente Stadskanaal, bestuurlijke vertegenwoordiging

René Perton secretaris

Jan Loots maatschappelijke vertegenwoordiging - natuur en milieu (ondernemer)

Eddy Niemeijer maatschappelijke vertegenwoordiging - economie en arbeidsmarkt

Rik Mulder maatschappelijke vertegenwoordiging - economie (ondernemer)

Harm Frits Korvemaker maatschappelijke vertegenwoordiging - leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit

Janty Heeres maatschappelijke vertegenwoordiging - landbouw en economie (ondernemer)

Margriet Nieuwenhuis maatschappelijke vertegenwoordiging - toerisme (ondernemer)

Ineke Nijboer (notulist)

Lokale ActieGroep (LAG)

Annelies Pleyte burgemeester Veendam, voorzitter Steungroep Veenkoloniën

Harm Jan Kuper wethouder gemeente Westerwolde

Erich W  nker wethouder gemeente Oldambt

René Perton secretaris

Aize Tolsma maatschappelijk lid steungroep Veenkoloniën

Max Bentum maatschappelijk lid steungroep Veenkoloniën

Rowin Penning maatschappelijk lid steungroep Veenkoloniën

Jan Loots maatschappelijk lid steungroep Westerwolde

Margriet Nieuwenhuis maatschappelijk lid steungroep Westerwolde

Janty Heeres maatschappelijk lid steungroep Westerwolde

Miranda Post-Kloosterhuis maatschappelijk lid steungroep Oldambt

Willem Friedrich maatschappelijk lid steungroep Oldambt

Erik Nap maatschappelijk lid steungroep Oldambt

LEADER-adviseurs:

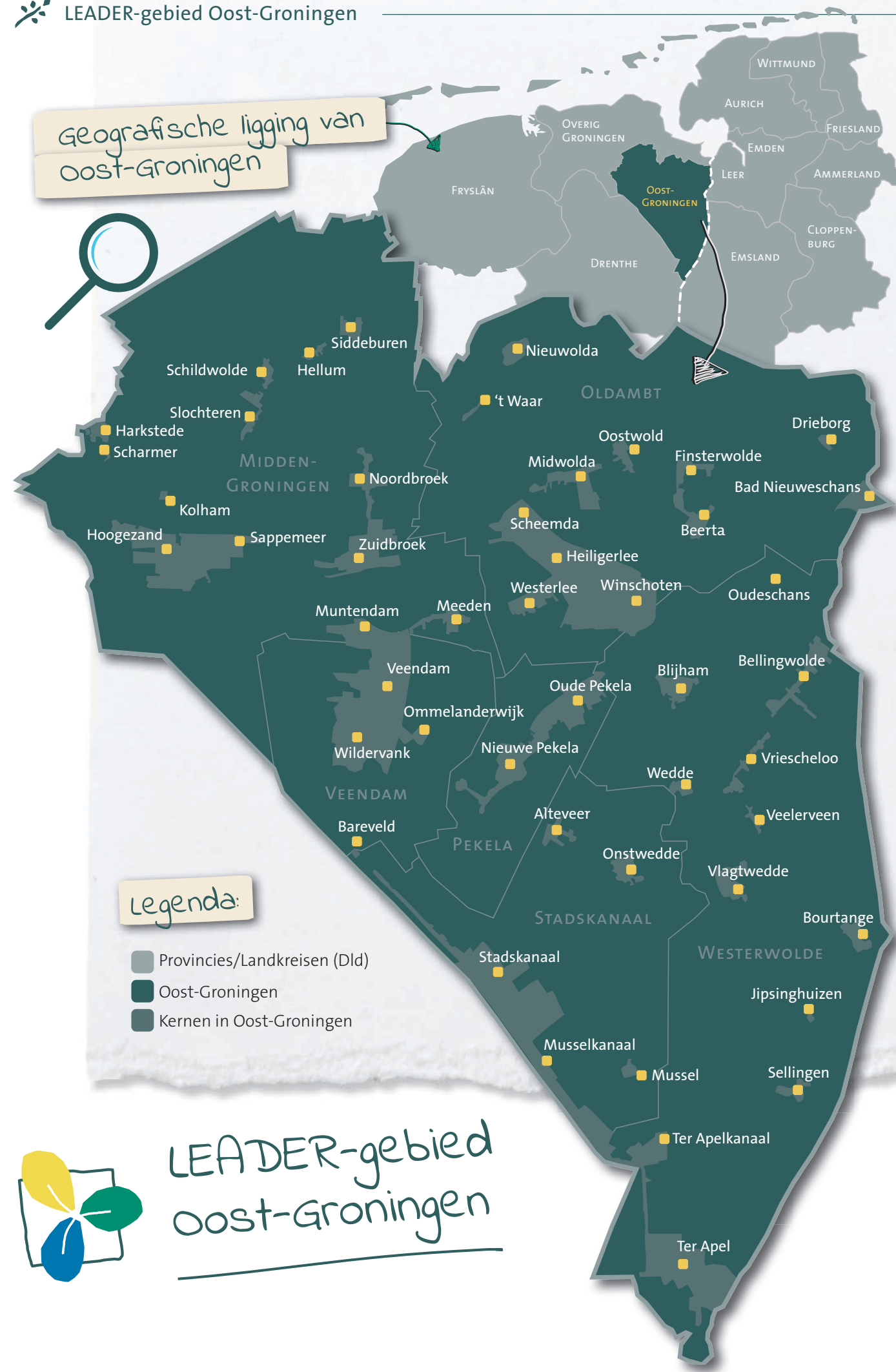
René Perton (Programmamanager)

Jarne Heuff (Projectadviseur en plaatsvervanger René)

Suzanne Lammersen (Projectadviseur)

Marije Kattenwinkel (Projectadviseur)

Amber Cocrits (Programma-ondersteuner)

Drie hoofdthema's

Er zijn drie hoofdthema's geformuleerd voor deze LEADER-periode. De LAG heeft een voorkeur voor projecten die onder meerdere thema's vallen. Hieronder lichten we de drie thema's kort toe.

Economie, landbouw en toerisme

Net als in de vorige periode ligt het zwaartepunt van LEADER bij dit thema. Het versterken van de economische en toeristische bedrijvigheid en het verbreden van de landbouwactiviteiten levert namelijk meteen zichtbare en concrete resultaten op. Het zorgt voor werkgelegenheid, genereert omzet, komt ten goede aan de leefbaarheid en behoud van voorzieningen en kan allerlei andere ontwikkelingen in gang zetten of stimuleren.

In de landbouw richten steeds meer ondernemers zich op verbredingsactiviteiten zoals de verkoop van groente, fruit, zuivel, of streekproducten, rechtstreeks aan de klant. Of ze generen extra inkomsten door een B&B of minicamping te openen. Ook natuurinclusieve landbouw, biologische teelt, voedselcoöperaties en voedselbossen mogen zich verheugen in een toenemende belangstelling.

- De doorontwikkeling en/of het behoud van het MKB, gericht op omzetgroei, innovatie en werkgelegenheid
- Het behouden en versterken van levendige dorpscentra en kernwinkelgebieden
- Het creëren van een nieuw of extra verdienmodel voor landbouwers
- Verbetering van de toeristische infrastructuur met als doel om dit een stevige positie in de plattelands-economie te geven

Sociale cohesie en gezondheid (incl. zorg en sport)

De leefbaarheid in de dorpen staat in toenemende mate onder druk. De trek naar de grotere kernen blijft toenemen, waardoor voorzieningen in de kleinere dorpen verdwijnen. Bewoners van kleine kernen zijn steeds meer op zichzelf en elkaar aangewezen. Ze hebben elkaar steeds meer nodig. Door de groei van de groep 65-plussers, in combinatie met een groeiende groep mensen met gezondheidsproblemen, zal de vraag naar zorg toenemen. Tegelijkertijd is echter de verwachting dat in hetzelfde tijdsbestek het aantal zorgverleners en potentiële mantelzorgers in het gebied zal afnemen. Initiatieven waarbij zorgbehoeftige inwoners kunnen rekenen op hun buurtgenoten (Noaberschap), of waarbij formele en informele zorg de handen ineen slaan, juichen wij vanuit LEADER dan ook toe.

- Versterken van de sociale cohesie en stimuleren van dorps- en wijkinitiatieven
- Versterking van de ruimtelijke kwaliteit
- Ondersteuning van sport- en beweegmogelijkheden ter bevordering van een gezonde leefstijl

Klimaat, duurzaamheid en landschap

Het klimaat is de laatste jaren duidelijk aan het veranderen. Minder koude winters, warmere zomers met hittegolven en af en toe zelfs tropische temperaturen. Perioden met hevige regenval en wateroverlast, maar ook lange perioden van droogte met juist een groot tekort aan water. Ook Oost-Groningen zet in op duurzame investeringen om dit mooie gebied leefbaar te houden, om er prettig te kunnen wonen, werken, recreëren en genieten van de natuur.

Dat vraagt om creativiteit, innovatie, en zeer uiteenlopende maatregelen. Hierbij valt te denken aan het verduurzamen van bedrijven, opslag van regenwater, de transitie van de landbouw en het landelijk gebied, vergroten van de biodiversiteit en het versterken van landschapselementen.

- Verbetering van de klimaatbestendigheid van de leefomgeving/openbare ruimte
- Verduurzaming van publiekvoorzieningen
- Versterking van de landschappelijke kwaliteit en de biodiversiteit van dorpen, wijken en het landelijk gebied

Bed & wellness De Woldstee in Nieuwe Pekela

Gasten kunnen zich bij de nieuwe Bed & Wellness De Woldstee in Nieuwe Pekela onderdompelen in de ruimte en rust die het Veenkoloniale platteland te bieden heeft. Ze kunnen er overnachten in de bed & breakfast en genieten van wellnessfaciliteiten zoals sauna en jacuzzi met uitzicht over de velden en de dierenweide. De wellness biedt volop privacy. Ook daggasten kunnen in de wellness terecht. De duurzame energie voor de wellness wordt door De Woldstee zelf opgewekt.

Verder is er een paardenaccommodatie zodat mensen hun eigen paarden kunnen meenemen om heerlijk te gaan

paardrijden in de omgeving. De paardenaccommodatie is voorzien van weidegang, stal en rijbak. Met dit complete en voor de regio unieke concept richt De Woldstee zich op de doelgroep die er even uit wil in eigen land en daarbij prijs stelt op luxe, comfort, privacy, wellness, natuur en duurzaamheid. Onderzoek wijst uit dat deze doelgroep groeiende is.

Totale kosten: € 71.293,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie:
Nieuwe Pekela

Verduurzaming en verbetering gebouw ijsbaan Finsterwolde

Er ligt steeds minder vaak natuurijs en dus is ook de ijsbaan van Finsterwolde minder dagen open. Dat is niet alleen vervelend voor mensen die graag schaatsen, ook komen er hierdoor bij ijsvereniging Finsterwolde minder inkomsten binnen. Daar staat tegenover dat de energielasten wel stijgen. Om het voortbestaan van de Finsterwolder ijsbaan veilig te stellen, was verduurzaming van het verenigingsgebouw noodzakelijk.

De verduurzaming bestond uit het plaatsen van kunststof ramen, deuren en kozijnen. Het dak, de muren en de vloer van het clubgebouw zijn geïsoleerd en er is een nieuwe CV-ketel aangeschaft.

Ook investeerde de ijsvereniging in vervanging van de opvoerpomp - die het water op de ijsbaan pompt - in een energiezuinig exemplaar. Om de kosten te drukken, zijn diverse werkzaamheden uitgevoerd door vrijwilligers van de vereniging.

Totale kosten: € 20.267,50
LEADER gemeenten: € 4.053,50
LEADER provincie: € 4.053,50

Locatie:
Finsterwolde

Spelen, ontmoeten, bewegen en even afstappen aan Kugelslaan Siddeburen

Op de plek waar voorheen basisschool De Zonnewijzer stond, op de hoek van de Kugelslaan en Hoofdweg in Siddeburen, ligt nu een speel- en ontmoetingsplek met fiets-afstapplaats en een pluktuin met fruitleibomen, bessenstruiken en bloeiende hagen. Er staan picknicktafels en bankjes onder de platanen. Ook is er een speelveld aangelegd voor een kubbspel, is er een beweegroute met touwbrug aangelegd en staat er een speel- en zitbeest. Scholen kunnen er terecht voor natuurlessen in de praktijk. Het plan is ontwikkeld in nauwe samenspraak tussen gemeente en mensen uit de regio, waaronder scholieren.

De ontmoetingsplaats is bereikbaar via veilige oversteekplaatsen en voorzien van verharde paden. Daardoor is de plek ook goed bereikbaar en begaanbaar voor mensen met bijvoorbeeld rolstoelen, scootmobielen, rollators en kinderwagens. Klein onderhoud wordt uitgevoerd door mensen van een dagbesteding, groot onderhoud deels door professionals en deels tijdens vrijwilligersdagen. Ook geeft een hovenier er snoeicursussen.

Totale kosten: € 62.322,26
LEADER gemeenten: € 12.464,45
LEADER provincie: € 12.464,45

Locatie:
Siddeburen

Elim in Holte wordt weer buurthuis én KleinKunstTheater

Een verbindende plek die vele mogelijkheden biedt op een locatie met zo'n rijk verleden dat je het bijna een monument kunt noemen. Dat is Elim in Holte, onder de rook van Onstwedde. Het buurthuis sloot enkele jaren nadat de naastgelegen christelijke basisschool verdween. Voormalig schooldirecteur Holwerda en zijn echtgenote kochten het pand en gaven het met stichting KleinKunstTheater Holte een nieuwe invulling: KleinKunstTheater, plek voor kunst en cultuur zoals voorstellingen, repetities, lezingen, workshops en presentaties. Daarnaast biedt het een onderkomen voor 'dorpshuisactiviteiten' zoals buurtborrels en vergaderingen.

Cultuur verlaagt de drempel om elkaar te ontmoeten, zo zorgt het KleinKunstTheater voor verbinding en vergroting van leefbaarheid. Om dit mogelijk te maken, was modernisering van het pand en de inrichting nodig. Dit is gebeurd met onder meer een bijdrage van LEADER. Het pand is geïsoleerd, er is een nieuw systeemplafond aangebracht en er is nieuw meubilair aangeschaft. Ook is er geïnvesteerd in de licht- en geluidsinstallatie. Hiermee heeft Holte weer een eigen ontmoetingsplek en kunnen er culturele activiteiten plaatsvinden voor de hele regio.

Totale kosten: € 62.498,52
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie:
Holte

Watervrij kunstgrasveld voor Hockeyclub Winschoten

Het kunstgrasveld van Hockeyclub (HC) Winschoten was versleten. Al in 2019 keurde de landelijke bond het veld af, maar na grondige reiniging ging het toch nog een paar jaar mee. Nu moest het veld echter definitief worden vervangen omdat het te onveilig was om op te spelen. HC Winschoten koos dit moment om een nieuw type kunstgrasveld aan te leggen: het zogeheten 'watervrije' veld. HC Winschoten is de eerste hockeyclub van Noord-Nederland waar dit type veld in gebruik is genomen.

Het watervrije veld slijt minder snel dan traditionele kunstgrasvelden dankzij het gebruik van hoogwaardig kunststof.

Ook lopen spelers minder kans op blessures als ze hierop spelen. Bovendien wordt de sport leuker omdat de bal sneller rolt. Dankzij de mogelijkheid van dubbele belijning zijn meerdere sporten op hetzelfde veld mogelijk. Er is geen drinkwater meer nodig om dit veld te besproeien en er is minder onderhoud nodig.

Totale kosten: € 550.000,00
LEADER EU: € 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50

Locatie:
Winschoten

Een toekomstbestendige korfbalvereniging WSS oude Pekela

Om het clubgebouw van korfbalvereniging WSS op het M.J. Wageman Sportpark in Oude Pekela toekomstbestendig te maken, was vervanging van dak en plafond noodzakelijk. Dat was een nogal kostbare operatie, omdat er daarbij asbestsanering moest plaatsvinden. Bij deze sanering kreeg de club financiële ondersteuning van de gemeente Pekela. LEADER financiert geen asbestsanering, maar draagt wel bij aan de verdere verduurzaming van het verenigingsgebouw.

Zo is de bedekking van het schuine gedeelte van het dak vervangen door duurzame isolatiepanelen. Ook het deel

plat dak is geïsoleerd. Daarnaast is er een nieuw systeemplafond aangebracht met energiezuinige ledverlichtingspanelen. Verder zijn de vloeren van de toiletten en kleedkamers gecoat en de kleedkamerwanden opnieuw betegeld. Het clubgebouw wordt nu elektrisch verwarmd en gekoeld. Zo zijn er in de kantine airco's met buitenunits gemonteerd. Hiermee bespaart de korfbalvereniging op energielasten.

Totale kosten: € 184.515,71
LEADER gemeenten: € 7.500,00
LEADER provincie: € 7.500,00

Locatie:
Oude Pekela

Gevel met uitstraling voor d'Olle Smidse Midwolda

Gasten van pannenkoeken-restaurant d'Olle Smidse in Midwolda waren vaak verrast door de gezelligheid in het etablissement. Want echt sfeervol zag de voormalige showroom van een autobedrijf er aan de buitenkant niet uit. Vele toeristen en andere passanten reden de eetgelegenheid voorbij zonder dat ze überhaupt in de gaten hadden dat ze er terecht kunnen voor heerlijk eten. De uitbaters gaven de gevel daarom een facelift. Met deze nieuwe authentieke uitstraling heeft het bedrijf weer smoele en springt de gezelligheid van de eetgelegenheid meer in het oog.

Totale kosten: € 148.231,00
LEADER EU: € 29.646,00
LEADER gemeenten: € 14.823,00
LEADER provincie: € 14.823,00

De nieuwe gevel is geïsoleerd, wat energie bespaart en het comfort van de gasten verbetert. Hetzelfde geldt voor de nieuwe vloer in de voormalige showroom. De bestaande tegelvloer voelde altijd koud aan. Deze is nu vervangen door een geïsoleerde gietvloer met vloerverwarming, wat het comfort voor de gasten verder verbetert. Hiermee besparen de uitbaters bovendien op stookkosten. De verbouwing maakt ruimere openingstijden mogelijk, wat zorgt voor extra werkgelegenheid.

Locatie: Midwolda

Duitstalige wandelbrochure voor wandelen in Westerwolde

Wandelen in Westerwolde is een prachtige manier om te recreëren. Voor Duitse ingezetenen van de grensregio en toeristen die in Westerwolde en het aangrenzende Emsland verblijven. Maar veel Duitse recreanten kennen de mogelijkheden niet. Daarom liet stichting Wandelen in Westerwolde eerder de website al vertalen in het Duits. Nu brengt de stichting ook een Duitstalige brochure uit. In deze brochure is informatie te vinden over de veertig wandelroutes die Wandelen in Westerwolde in dit gebied heeft uitgezet en onderhoudt. Ook is in de Duitstalige brochure informatie te vinden over het bijna 100 kilometer lange Westerwoldepad.

De Duitstalige brochure is verkrijgbaar bij toeristische ondernemingen in Westerwolde. Daarnaast werken stichting Wandelen in Westerwolde en de toeristisch-recreatieve organisatie voor Zuid- en Oost-Groningen ZO! Groningen nu samen met de Duitse toeristenorganisatie Emsland Tourismus voor verspreiding van de Duitse brochure van Wandelen in Westerwolde onder horeca, campings, B&B's en hotels in de aangrenzende Duitse grensregio.

Totale kosten: € 4.024,00
LEADER gemeenten: € 805,00
LEADER provincie: € 805,00

Locatie: Westerwolde

Energiezuinige verlichting ijsbaan Slochterbosch

Als er in de winter geschaatst kan worden op natuurijs, is het al vroeg donker. Goede baanverlichting is daarom van wezenlijk belang voor natuurijsbanen. Op de ijsbaan van ijsvereniging Slochterbosch in Slochteren staan al vele jaren lichtmasten. Maar deze waren verouderd. De gloeilampen in de lichtmasten waren energieslurpers. Bovendien hadden de lampen een bescheiden levensduur, waardoor de ijsvereniging regelmatig een dure hoogwerker moest huren om lampen te vervangen.

De oude lampen zijn nu vervangen door energiezuinige ledverlichting. De ledlampen hebben een zeer lange levensduur, waardoor de

club ook bespaart op kosten van onderhoud. Bij de aanschaf koos het bestuur voor sfeervolle en niet te felle verlichting die alleen de baan verlicht en daarmee overlast voor de omgeving door lichtvervuiling tot een minimum beperkt. Van de zeventien masten verkeerden er twaalf in dermate slechte staat, dat zij geheel zijn vervangen. Vijf masten zijn enkel voorzien van nieuwe bekabeling en lampen.

Totale kosten: € 58.007,00
LEADER gemeenten: € 1.250,00
LEADER provincie: € 1.250,00

Locatie: Slochteren

Duurzaam hergebruik van zand door Dekens Metaalgieterijen Sappemeer

Totale kosten: € 324.000,00
LEADER EU: € 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50

Veel minder afvalzand en -bindmiddelen en verlaging van energieverbruik en transportbewegingen. De ingebruikname van een nieuwe zandregeneratie-installatie door Dekens Metaalgieterijen in Sappemeer resulteert in een aanzienlijk lagere milieubelasting. Ook maakt deze het werkproces efficiënter, wat de concurrentiepositie verbetert. Dit garandeert behoud en naar verwachting zelfs een lichte groei van werkgelegenheid. Dankzij aanzienlijk minder interne transportbewegingen, wordt de werkomgeving voor medewerkers schoner en veiliger. Dit is in lijn met de visie op goed werkgeverschap van het bedrijf.

Dekens Metaalgieterijen maakt al langer gebruik van een zandregeneratie-installatie om zand te kunnen hergebruiken voor gietvormen. Vanwege sterke groei van omzet, investeerde het bedrijf de laatste jaren in een nieuwe productiehul en nieuwe technieken. De capaciteit van de bestaande zandregeneratie-installatie werd hierdoor te laag. Hierdoor moest er toch weer veel zand als afval worden afgevoerd. Met de nieuwe installatie is Dekens Metaalgieterijen klaar voor de toekomst.

Locatie: Sappemeer

Interview

Uniek duurzaam en Radicaal Robuust keukenconcept KEUK

Of ze een keuken konden ontwikkelen voor studentenflats die de bewoners niet binnen drie jaar helemaal aan gort hadden. Met die vraag kwam de verhuurder bij Harryvan Interieurbouw in Hoogezand. Dat kon. Het resultaat was een - naar eigen zeggen - foeilelijke, maar onverwoestbare keuken. De klant was er bijzonder tevreden mee. Dit werd het fundament voor KEUK: 'Radicaal Robuust' en 'Knalgroen in diverse kleuren'.

Ruben Kamminga
Harryvan Interieurbouw

Een roestvaststalen frame, volkern plaatwerk, bakken van dik kunststof, stalen inductie kookplaten en sterke scharnieren. "Niet om aan te zien, vonden wij. Maar niet kapot te krijgen, al zouden de studenten erop gaan staan dansen", vertelt Ruben Kamminga, die Harryvan samen met broer Marko, Niek Antonides en Arjan Timmerman runt. "Tot onze verbazing waren verschillende architecten zelfs gecharmeerd van de look and feel van onze studentenkeuken. Dat zette ons aan het denken", zegt Kamminga.

Radicaal Robuust

Het architectonisch enthousiasme inspireerde de engineers om op basis van de studentenkeuken een 'Radicaal Robuuste' keuken te ontwikkelen voor kleinzakelijk en huishoudelijk gebruik: oersterk, met apparatuur en onderdelen van A-kwaliteit en een herkenbare uitstraling voor een betaalbare prijs. Dat werd KEUK, een modulair concept met onderdelen van zestig en negentig centimeter, zelf samen te stellen. Standaard onderdelen in zes standaardkleuren, dus met relatief lage voorraad eenvoudig te assembleren. Ook in apparatuur is er geen keuze. "Wij kopen apparatuur en onderdelen grootschalig en dus goedkoop in. Door het bescheiden aantal onderdelen en kleuren werken we met een kleine voorraad, dat drukt de kosten. Hierdoor kunnen we een hoogwaardig product leveren tegen een eerlijke prijs.", vertelt Kamminga.

Knalgroen

Een KEUK is leverbaar in slechts zes kleuren, alle geïnspireerd op het Groninger landschap. Denk aan kleuren als Hogeland Roze en Mosterdgeel. Ondanks het kleurenpalet is de keuken 'knalgroen', als synoniem voor duurzaamheid. Zo wordt de keuken gemaakt van grotendeels gerecyclede materialen en wordt er niets verlijmd, zodat de keuken volledig demontabel en remontabel is. "Wie van een oude KEUK af wil, kan ons bellen. Dan halen wij hem op en demonteren de keuken voor hergebruik van materialen", zegt Kamminga.

KEUK op de kaart

KEUK houdt marketing en verkoop volledig in eigen hand. De keuken is alleen online verkrijgbaar en wordt rechtstreeks af fabriek aan de klant geleverd, zonder kosten van tussenhandel. Verspreid over Nederland zijn met steun van LEADER vijf showrooms ingericht, waar mensen KEUK kunnen zien en voelen. Om KEUK op de kaart te zetten, moet de online marketing sterk zijn. Ook daaraan werkt de producent met steun van LEADER. Kamminga: "Het concept slaat aan. We hopen de jaarlijkse verkoop binnen vijf jaar op te bouwen van de huidige 150 tot duizend. Daarvoor breiden we nu al de productiecapaciteit uit met een kantenbandmachine zodat we zelf ons plaatwerk kunnen gaan produceren."

Kijk voor meer informatie op keuk.nl.

Harryvan Hoogezand zet de keukens van KEUK op de kaart

Timmer- en meubelfabriek Harryvan in Hoogezand wil de markt veroveren met de duurzame, robuuste en modulaire keukens van KEUK. Op een radicaal eigen wijze bouwt het bedrijf deze zeer duurzame en robuuste keukens De keukens zijn slijtvast dankzij het stalen frame. Verder zijn ze betaalbaar, verhuisbaar, snel leverbaar en eigennuttig zonder franje vormgegeven. Wie later af wil van zijn KEUK, belt Harryvan. Dan haalt het bedrijf de keuken op en geeft hem een volgend leven bij iemand anders.

Onder het motto 'Knalgroen in alle kleuren' zet Harryvan KEUK eerst nationaal en daarna internationaal

in de markt. Daarvoor is marketingbudget nodig. Mensen kunnen KEUK live zien en voelen op vijf flagshiplocaties, bijvoorbeeld een hippe koffiezaak, kookwinkel of meubelzaak. Voor de productie gebruikt het bedrijf circulaire materialen, zo mogelijk uit eigen regio om de footprint van transport en uitstoot te minimaliseren. De gebruikte energie is groen en de keukens worden zonder verpakkingsmateriaal geleverd. De kantoren worden op een natuurlijke manier gekoeld door aanplant van bomen.

Een KEUK is leverbaar
in slechts zes kleuren,
alle geïnspireerd op
het Groninger
landschap.

Totale kosten: € 349.215,00
LEADER EU: € 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50

Locatie:

Hoogezand

Werk- en leercentrum Stimulans in boerderij Olthof Sappemeer

Het huurpand in Sappemeer dat Dagbesteding Stimulans in gebruik had als werk- en leercentrum, werd verkocht. Stimulans ging op zoek naar een nieuw onderkomen in de gemeente Midden-Groningen, maar vond geen geschikte locatie. De overburen van de Olthof Groep boden een oplossing voor deze uitdaging. Een leegstaande loods bij de boerderij van de familie Olthof is verbouwd tot nieuw werk- en leercentrum.

Stimulans en de Olthof Groep zijn bepaald geen onbekenden. Zo verzorgt Stimulans al jaren terreinbeheer, schoonmaakwerk en houtverwerking voor het bedrijf in beton, zand, grind,

afvalrecycling, grondwerk en betonbouw. Medewerkers van Olthof zijn altijd vaste klant op de markten en fairs van Stimulans. Vanuit de nieuwe locatie gaan de mensen van Stimulans zich ook bezighouden met onderhoud van het nieuwe natuurgebied op de voormalige landbouwgronden van boerderij Olthof. In dit natuurgebied zijn onder meer een plas-dras deel en een voedselbos te vinden. Bovendien ligt de nieuwe dagbesteding dichtbij andere bedrijven waarmee Stimulans samenwerkt, onder meer het nieuwe werkvoorzieningsschap BWRI.

Totale kosten: € 303.300,00
LEADER EU: € 60.660,00
LEADER gemeenten: € 30.330,00
LEADER provincie: € 30.330,00

Locatie:
Sappemeer

En nu de keuken in! voor mensen met een beperking bij vv SJS

Tijdens de coronapandemie zocht Cosis dagbestedingsruimte voor cliënten met een beperking. Die ruimte vond de zorgaanbieder in de kantine van voetbalvereniging SJS in Stadskanaal. Beide partijen bleken erg blij met elkaar, onder meer omdat de cliënten allerlei werkzaamheden verrichten voor de voetbalclub, onder meer in voorbereiding op G-voetbaltoernooi het Freddie Pranger Memorial. De cliënten voelen zich er thuis.

De keuken neemt een centrale plaats in, in de dagbesteding. Ze bakken er cake voor in de bestuurskamer bij wedstrijden en voorzien de vrijwilligers van het onderhoudsteam van

eten en drinken. De kantine was echter niet ingericht voor mensen met een beperking. Zo konden mensen in een rolstoel moeilijk bij het aanrecht en fornuis komen. Met steun van LEADER Oost-Groningen is er een nieuwe keuken gerealiseerd die veiliger, aangenamer, (rolstoel-) toegankelijker en doelmatiger is. De keuken is afgestemd op mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking. Ook is de nieuwe apparatuur in de keuken energiezuiniger, dus duurzaam en goed voor de energierekening.

Totale kosten: € 50.000,00
LEADER gemeenten: € 7.500,00
LEADER provincie: € 7.500,00

Locatie:
Stadskanaal

Energie neutrale kantine voor korfbalvereniging Stadskanaal '74

De nieuwe kantine Ons Hok die korfbalvereniging Stadskanaal '74 enkele jaren geleden bouwde, is energiezuinig. Maar dat vinden ze bij de korfbalclub nog niet voldoende. Volledig energieneutraal worden, dat is het doel van de vereniging. De kantine heeft al geen gasaansluiting meer, alle benodigde energie is elektriciteit. Om deze stroom zelf op te wekken, wil Stadskanaal '74 een overkapping bouwen met daarop zonnepanelen. Bijkomend voordeel: het publiek vindt onder de overkapping een droge en beschutte plek om naar de wedstrijden te kijken.

Korfbalvereniging Stadskanaal '74 bestaat dit jaar een halve

eeuw. Het is een actieve club met bijna honderd leden, zowel jeugd, senioren als G-sporters. De Stadskanaalster vereniging is een bekende naam internationale korfbalwereld. Al meer dan twintig jaar houdt de club een internationaal korfbaltoernooi met deelnemers uit alle werelddelen.

Totale kosten: € 14.825,45
LEADER gemeenten: € 1.675,00
LEADER provincie: € 1.675,00

Locatie:
Stadskanaal

Nieuwe werkplaats 't Kielzog Hoogezand voor cursussen, scholing en activiteiten

Totale kosten: € 634.334,00
LEADER EU: € 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50

Naast het 'grote' theater 't Kielzog in het Huis voor Cultuur en Bestuur in Hoogezand heeft deze schouwburg ook een kleiner zusje: Kunstwerkplaats 't Kielzog. Op twee verschillende locaties biedt de kunstwerkplaats onderkomen voor cursussen en scholing in zeer uiteenlopende kunst disciplines: van muziek tot dans en van pottenbakken tot fotografie. Ook is er ruimte voor kleinschaliger voorstellingen, repetities voor grotere producties en diverse sociaal-maatschappelijke activiteiten.

De afgelopen jaren groeide het aantal deelnemers aan onder meer

de groepslessen sterk. Daarnaast wil 't Kielzog graag ruimte bieden voor een breder aanbod en alle activiteiten en voorzieningen op één plek aanbieden. Daarvoor is meer ruimte nodig. Die is gevonden op een nieuwe locatie in het centrum van Hoogezand. Deze nieuwe ruimte is dagelijks open voor culturele activiteiten en als sociale ontmoetingsplaats voor iedereen. Het is dan niet meer alleen een kunstwerkplaats, het is veel meer dan dat.

Locatie:
Hoogezand

Interview

Alle mobiele oplossingen in de wei met oog voor dierenwelzijn en diergezondheid

Dierhouders moeten aan steeds meer eisen en regels voldoen op het gebied van dierenwelzijn en diergezondheid. Zo worden de wettelijke eisen voor schaduw- en schuilmogelijkheden steeds strenger. Voor leverancier van 'alle mobiele oplossingen in de wei' Animal Fences in Vlagtwedde leiden de aangescherpte normen en regels tot een sterke stijging in de vraag naar producten. Voor een nog kleinschalige en jonge onderneming zitten er echter grenzen aan de groei door beperkte investeringsmogelijkheden. Investerings waren echter wel noodzakelijk om de groei van de vraag bij te kunnen houden. "Mede dankzij LEADER kunnen wij de gewenste stappen zetten", zegt eigenaar Frits Eding.

Frits Eding
Eigenaar Animal Fences

Animal Fences levert - zoals de naam al doet vermoeden - verplaatsbare hekken en elektrische afrasteringen. Maar het assortiment is veel breder, met onder meer hoogwaardig afgewerkte mobiele schuilstallen, longecirkels, hooiruiven, paddockplaten en sinds kort ook kippenhokken van gerecycled kunststof. "Heb je dieren, dan moet je er goed voor zorgen. Onze drive is dat klanten voor alles op dit vlak bij ons terecht kunnen. Al onze producten zijn diervriendelijk omdat ze netjes zijn afgewerkt. Dit bevordert de dierveiligheid. Neem Pluverdi kippenhokken, het nieuwste eigen merk in ons assortiment. Dankzij het gebruik van gerecycled kunststof zijn ze duurzaam, onderhoudsarm en goed schoon te houden. Ook zijn ze zo gebouwd dat plaagdieren als bloedluizen zich er niet graag in nestelen", vertelt Eding.

De vader van de jonge Vlagtwedder ondernemer zag als 'paardenman' kans in de handel in mobiele schuilstallen, die hij naar eigen ontwerp liet maken. De handelsgenen zaten er blijkbaar in het bloed, want Frits had al op jonge leeftijd zijn eigen webshop dierenren.nl. "Ik werkte vanuit ons schuurtje, ook toen ik een baan in loondienst kreeg", vertelt hij. Toen na een ongeluk noodgedwongen moest stoppen met de handel, nam Frits het over. Het schuurtje thuis was al snel te klein, daarom huurde hij de schuurruimte van een voormalig dakdekkersbedrijf

in Harpel. Inmiddels is het bedrijf gevestigd op het bedrijventerrein aan de rand van Vlagtwedde.

Groei

Animal Fences groeit. Dat heeft te maken met de toenemende vraag vanwege steeds meer aandacht voor dierenwelzijn en diergezondheid. Maar er ligt meer ten grondslag aan de groei. Frits: "Communicatie is zo belangrijk. Wees duidelijk en eerlijk tegen klanten. Handel is meer dan het leveren van producten. Mensen hebben spullen soms snel nodig. Om snel te leveren en flexibel te zijn, hebben wij een grote voorraad van onze producten in ons eigen magazijn op voorraad en beschikken we over eigen transport. Verder zijn we direct en persoonlijk bereikbaar. Onze producten zijn relatief eenvoudig te monteren, maar desgewenst voeren wij een deel van de montage zelf uit bij aflevering."

Zoals bij vele jonge bedrijven gaat ook bij Animal Fences het grootste deel van het geld dat er verdient wordt terug de onderneming in. Toch was dat niet voldoende om de productie, logistiek, magazijn, marketing en webshop allemaal mee te laten ontwikkelen. Frits: "We konden het tempo niet bijhouden. Mede dankzij de bijdrage van LEADER komen lange-termijninvesteringen in een stroomversnelling. We kunnen nu nog sneller schakelen en efficiënter werken."

Professionalisering en nieuwe markten voor Animal Fences vlagtwedde

Weidetoepassingen van Animal Fences in Vlagtwedde - zoals mobiele schuilstallen, vangkralen, hooiruiven, afrasteringen en drinksystemen - dragen bij aan een goede leefomgeving van voor weidedieren als koeien en paarden. Door onder meer extremer weer vanwege klimaatverandering en aangescherpte wet- en regelgeving stijgt de vraag snel. Investerings in doorontwikkeling van productie, logistiek, magazijn, marketing en webshop waren noodzakelijk om de groei van het bedrijf en verbetering en verbreding van de marktpositie bij te houden. De bijdrage van LEADER bracht deze investeringen in een stroomversnelling.

Animal Fences investeerde in de bouw van een zolder voor extra opslagruimte. Hiermee ontstond op de werkvloer ruimte voor een betere inpaktafel met computer en labelprinter en een omsnoeringsapparaat. Ook is de webshop vernieuwd en geprofessionaliseerd. Verder ontwikkelde het bedrijf een prototype mobiele schuilstal, te gebruiken als showmodel om dit product in de markt te zetten. Ook is het assortiment uitgebreid met paddockplaten van gerecycled kunststof, ter bescherming van ondergrond in natte tijden.

Mede dankzij de bijdrage van LEADER komen lange-termijninvesteringen in een stroomversnelling

Totale kosten: € 62.997,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie:

Vlagtwedde

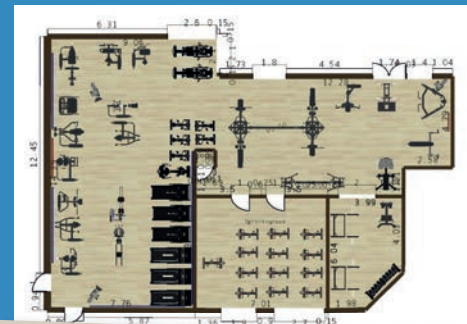
Vitaliteitsprogramma judovereniging Zempo oude Pekela maakt Oost-Groningers gezond

Zempo in Oude Pekela is één van de grootste judoverenigingen van Oost-Groningen. Maar de club is veel meer dan dat. Zempo staat midden in de maatschappij, biedt onder meer fitness (ook 65+) en diverse projecten, zoals vitaliteit, valpreventie en een project beschermd sporten voor cliënten met ernstige prikkelgevoeligheid van GGZ Winschoten. Er is jaarlijks een schoolproject en kinderen tot 6 jaar mogen er gratis judoën, omdat judo zeer gunstig is voor de sociale en motorische ontwikkeling van het kind.

De gemeente Pekela kent een hoge mate van armoede, werkloosheid, ongezondheid, eenzaamheid,

overgewicht en gebruik van WMO-voorzieningen. Zempo weet dat sport en beweging goede middelen zijn om deze problematiek aan te pakken en biedt daarom vitaliteitsprogramma's, in samenwerking met de gemeente, artsen, therapeuten, zorgverleners, welzijnsorganisaties en media. Zempo zet zich actief in om de komende jaren honderden mensen hieraan te laten deelnemen. LEADER droeg met een subsidie bij aan de hiervoor benodigde nieuwe fitnessruimte met apparatuur in MFA De Binding.

Totale kosten: € 63.470,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie:
Oude Pekela

Voedselbos voor mens en dier bij camping de Vreemde Eend in Laude

De eigenaars van duurzame camping De Vreemde Eend in Laude hebben oog voor samenwerking met de natuur. Om gezond leven voor mens, dier en milieu verder uit te bouwen, legden zij met steun van LEADER een voedselbos aan. Een bron van voedsel, warmte en beschutting voor mensen en dieren. Campinggasten kunnen hier spelen, genieten en gezond voedsel vinden. Open plaatsen in het voedselbos bieden ruimte om even lekker te zitten en voor bijeenkomsten zoals cursussen. Ook wordt kamperen er mogelijk.

Niet alleen worden er bomen en struiken met eetbare vruchten geplant, ook de vijver is vergroot en

kreeg een verbeterde doorstroming. Verder zijn er paden en zitplekken aangelegd. De grond is zo bewerkt, dat het voedselbos verder voor zichzelf kan zorgen. Daarmee is het een aanvulling op de andere duurzame aspecten van de camping zoals energie opwekken met zonnepanelen en water hergebruiken voor het doorspoelen van toiletten en sproeien van de moestuin. Gasten kunnen er eten van het land, vrijwillig meehelpen en worden tevens gestimuleerd om enkel milieuvriendelijke producten te gebruiken.

Totale kosten: € 38.651,19
LEADER gemeenten: € 7.730,00
LEADER provincie: € 7.730,00

Locatie:
Laude

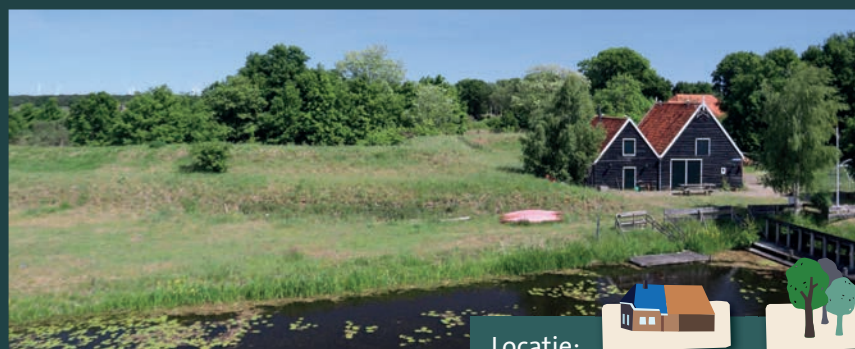
Veldstation Bourtange voor natuurbeleving en -educatie

Het nieuwe Veldstation Bourtange van stichting Het Groninger Landschap is een bezoekerscentrum voor natuurbeleving en -educatie. In het centrum zijn een veldlab, een expositie over insecten en een vrijwilligersruimte te vinden. Vanuit het Veldstation verzorgen vrijwilligers natuurlessen voor basisschoolklassen, voorlichting in de insectentuin en excursies naar het Bourtangerveld. Rondom het Veldstation ligt een insecten- en bloementuin.

Het Veldstation geeft een nieuwe invulling aan het monumentale voormalige Pesthuis in de Vesting Bourtange. Op deze manier heeft

Het Groninger Landschap dit pand, dat geruime tijd leeg stond, weer bij de vesting betrokken. Het is een extra dagattractie voor de de vesting, die toeristen uitnodigt voor een bezoek. Bovendien is het Veldstation een belangrijke schakel in de

Beleefroute tussen Vesting Bourtange en natuurgebied Bourtangerveld. Het Groninger Landschap zet het Veldstation in voor het creëren van draagvlak voor bescherming van natuur, landschap en erfgoed.

Locatie:
Bourtange

Totale kosten: € 272.250,00
LEADER EU: € 54.450,00
LEADER gemeenten: € 27.225,00
LEADER provincie: € 27.225,00

Cafetaria De Koepel in Zuidbroek gaat verder als restaurant BurgerHuys

Totale kosten: € 124.480,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Cafetaria De Koepel in Zuidbroek transformeerde sinds de overname door de huidige eigenaren in 2015 van een kleine dorpscafetaria tot een horecagelegenheid met regionale uitstraling. Dit onder meer dankzij de bezorgservice in dorpen rondom Zuidbroek. De volgende generatie heeft nu de zaak overgenomen. De nieuwe eigenaar wil het etablissement onder de naam BurgerHuys positioneren als een luxere cafetaria met focus op luxe gourmetburgers, een concept dat nieuw is voor deze regio.

Om dit concept op de juiste manier in de markt te zetten, krijgt de zaak een facelift. Zo krijgt De Koepel de moderne uitstraling die past bij

het nieuwe aanbod. Ook wordt de keuken ingrijpend verbouwd, met onder meer een energiezuinige bakwand en spiegelbakplaat, een saladette en een au bain-marie. Ook worden er twee koelwerkbanken toegevoegd. Zo wil de jonge eigenaar binnen drie tot vijf jaar van BurgerHuys een begrip maken in Midden-Groningen en omgeving. Een plek 'waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en genieten van kwaliteitsproducten'.

Locatie:
Zuidbroek

Interview

Wuivende graanhalmen 'Ziedewind' verlichten fietspad Nieuw-Beerta naar oudezij

Wuivende graanhalmen verlichten sinds vorig jaar het fietspad langs de weg van Nieuw-Beerta en Drieborg naar Oudezijl. In schemering en nachtelijk duister wijzen de ruim twintig goudgele lichtmasten in de vorm van tarwestengels fietsers en wandelaars de weg. De verlichte halmen zijn van afstand zichtbaar als markante blikvangers in de graanrepubliek, toegepaste metalen kunstwerken van de hand van 'ambachtelijk, multidisciplinair broodbeeldhouwer' Wessel de Ruijter.

Ton van den Boomgaard
Stichting De 5 Oldambtster dorpen

Elk van de tarwehalmen wuift in een andere richting, de complete rij in een vloeiende golfbeweging. Want ook echte korenaren staan nooit helemaal recht in het open Oldambtster landschap. Meestal waait er een stevige wind, die dan zichtbaar is door het wuiven van het graan. Je ziet de wind, vaak van opzij: een mooie, subtiele dubbele betekenis van de naam 'Ziedewind', die uit zo'n tachtig inzendingen uit de regio als winnaar naar voren kwam.

"De inzender van de winnende naam vertelde dat hij vroeger altijd op de fiets met zijn moeder naar Bad Nieuweschans reed en daarbij altijd ziedewind had", vertelt Ton van den Boomgaard namens stichting De 5 Oldambtster Dorpen, waarin Dorpsbelangen Bad Nieuweschans, Dorpsbelangen Beerta, Dorpsbelangen Drieborg, Dorpsbelangen Ganzedijk/Hongerige Wolf en Dorpsbelang Nieuw Beerta zich hebben verenigd.

Ludiek idee

Vanuit programma Toukomst zijn tien wandel-ommetjes gerealiseerd in de dorpen. Het plan was om deze met fietspaden te verbinden, waarbij het verbeteren van de fietspaden door de gemeente werd uitgevoerd. "Bij zo'n project wordt standaard een percentage van de projectbegroting vrijgemaakt voor kunstuitingen. Daarmee kregen we de begroting niet rond, dus deden we aanvullend een beroep op onder meer LEADER", vertelt Van den Boomgaard. Hoe ontstond het idee voor de graanhalmen als lichtbronnen? "Je praat met elkaar, de één maakt een grap, de ander komt met een ludiek idee en soms wordt er vanuit het niets zomaar iets

geroepen wat uiteindelijk tot iets moois leidt. Zo gaan die dingen."

Kinderen

Bij de realisatie van de graanhalmen als lichtmasten zijn ook de kinderen uit de vijf dorpen betrokken. Zo kregen ze erfgoedlessen op school over de geschiedenis van de graanrepubliek. Tijdens de openingsceremonie voerden leerlingen uit groep 5 tot en met 8 van scholen in Beerta, Drieborg en Bad Nieuweschans een openingsdans uit. Ook gingen er groepen leerlingen naar het atelier van Wessel de Ruijter, waar de kunstenaar de kinderen liet beleven hoe hij de kunstwerken maakt. Dit bezoek is door de Groninger filmmaker Sander Blom op beeld vastgelegd en verwerkt tot een film, die te bekijken is via de website 5oldambtsterdorpen.nl. Op die site staat ook een film die Blom maakte over het maakproces van de metalen graanhalmen.

Instemming

Als een Groninger iets met instemming begroet, luidt het welgezend commentaar vaak zoiets als 'kon minder'. Van den Boomgaard vertelt dat hij over de graanhalmen als lichtmasten 'bijna alleen maar positieve geluiden' hoort. Dat zegt dus best veel over de instemming waarmee het kunstproject door de 'nuchtere' Oost-Groningers is ontvangen: "Alleen vindt een enkeling de lichtopbrengst wat mager." Voor minimale lichtvervuiling is daarentegen ook wat te zeggen. En verder? "Het ziet er mooi uit en is toegepaste, figuratieve kunst. Niet te moeilijk, dat past hier wel."

Graanhalmen als lichtmasten in De Graanrepubliek

Wie er langs fietst, weet: hier is het graan. Langs het verbrede en verbeterde fietspad tussen Beerta en Bad Nieuweschans staan over een afstand van ruim een kilometer graanhalmen als straatverlichting. Het zijn lantaarnpalen in eigenzinnige vormen die 'het normale werk van overheden doorkruisen'. Vernieuwende en creatieve functionele kunst, robuust gebouwd en toekomstbestendig. Het idee komt uit de koker van De 5 Oldambtster Dorpen, vertegenwoordigd door de dorpsbelangenverenigingen van Bad Nieuweschans, Beerta, Drieborg, Nieuw-Beerta en Ganzedijk-Hongerige Wolf.

De zeventien metershoge stengels met aren als lantaarns zijn ontworpen door kunstenaar Wessel de Ruijter. Alle graanhalmen zijn verschillend, zodat het lijkt alsof de wind er vat op heeft. De halmen staan langs het fietspad dat tevens het begin is van beleefroute De Graanrepubliek, die fietsers door de uitgestrekte polders en langs imposante herenboerderijen leidt. Ondanks het creatieve, speelse ontwerp, zijn de halmen vooral ook volwaardige straatverlichting die voldoen aan alle vereisten die er van kracht zijn voor openbare verlichting.

'Het ziet er mooi uit en is toegepaste, figuratieve kunst. Niet te moeilijk, dat past hier wel'

Totale kosten: € 84.900,00
LEADER gemeenten: € 11.700,00
LEADER provincie: € 11.700,00

Locatie:

Bad Nieuweschans

Van Informatiecentrum tot Inspiratiepunt Bourtange

Storytelling, interactiviteit en beleving. Het zijn manieren waarop in het Inspiratiepunt Bourtange een eigentijds en inspirerend beeld wordt geschetst van de vesting en de regio's Westerwolde, Oldambt en Veenkoloniën. Daarmee is het voormalig Informatiecentrum van het authentieke vestingstadje getransformeerd in het epicentrum van de toeristische informatievoorziening voor Zuid- en Oost-Groningen.

Het Klooster van Ter Apel, de herenboerderijen tussen wuivend graan in de wijdsse Graanrepubliek Oldambt en de kaarsrechte kanalen, wegen en lintdorpen in het ontgonnen veengebied

de Veenkoloniën. Met gepaste trots maakt Inspiratiepunt Bourtange de cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijk waarden zichtbaar en voelbaar. Dat inspireert toeristen die Bourtange bezoeken om ook eens verder te kijken in de regio. LEADER Oost-Groningen droeg bij aan de inrichting en aanpassing van het gebouw, om de kracht van Bourtange in te zetten voor de recreatieve ontwikkeling van de regio.

Totale kosten: € 153.990,00
LEADER EU: € 30.798,00
LEADER gemeenten: € 15.399,00
LEADER provincie: € 15.399,00

Locatie:
Bourtange

Wederopstanding van Heksje Hasje als boegbeeld van Sellingen

Heksje Hasje leefde volgens een legende op de Hasseberg, op de grens van Sellingen en het Duitse Hasselbrock. De heks uit de volksvertelling was in het verleden een graag geziene figuur bij de promotie van Sellingen en de activiteiten die er plaatsvonden. In de loop der tijd was Heksje Hasje in Sellingen echter steeds minder zichtbaar. Souvenirs met de beeltenis van de heks verdwenen uit de schappen, het beeld van de heks werd gestolen en zelfs veel Sellingers kenden haar niet meer.

Dat ging enkele Sellingers aan het hart. Zij vonden het zonde dat het verhaal - dat zelfs is opgenomen in het boek 'Verhalen van streek

en stad, sagen en legenden in Nederland' - zo naar de achtergrond verdween. Daarom richtten zij stichting Heksje Hasje op, die de legendarische figuur nieuw leven inblaast, als boegbeeld van Sellingen. De stichting wil de legende en specifieke betekenis verankeren in de sociaal-culturele geschiedenis van het dorp en daarnaast weer meegeven aan de toeristen die naar Sellingen komen. LEADER droeg bij aan de wederopstanding van het bestaan van Heksje Hasje door middel van onder meer kledij, een logo, foldermateriaal, een boek, een mozaïekbank en een boek om haar voorgoed te laten voortbestaan in Sellingen.

Totale kosten: € 25.044,94
LEADER gemeenten: € 5.008,99
LEADER provincie: € 5.008,99

Locatie:
Sellingen

Herstellen van graven, muren en groen kerkhof wedderwegkerk oude Pekela

Op het kerkhof bij de Wedderwegkerk in Oude Pekela raakten in de loop der tijd 36 historische graven ernstig in verval. De graven dreigden zelfs geheel te verdwijnen. Hoewel de begraafplaats - in tegenstelling tot de kerk - geen monumentale status heeft, zijn de graven wel van grote cultuurhistorische waarde. Zo betreft het onder meer het graf van de bekende Pekelder onderwijzer en schoolboekenschrijver Hendrik Wester.

Begravenissen vinden er op dit deel van het kerkhof allang niet meer plaats. Vrijwilligers uit het dorp houden de graven schoon en voeren kleine reparaties uit en de gemeente

Pekela maait het gras. Voor het behoud van de 36 cultuurhistorisch belangrijke graven was echter groot onderhoud nodig. Dit onderhoud vond plaats met steun van LEADER Oost-Groningen. Ook herstelde de protestantse gemeente Oude Pekela met deze steun het resterende deel van de vroegere muur om het kerkhof in oude glorie. De graven zijn gerestaureerd met behoud van de 19e eeuwse sfeer van de begraafplaats.

Totale kosten: € 80.213,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

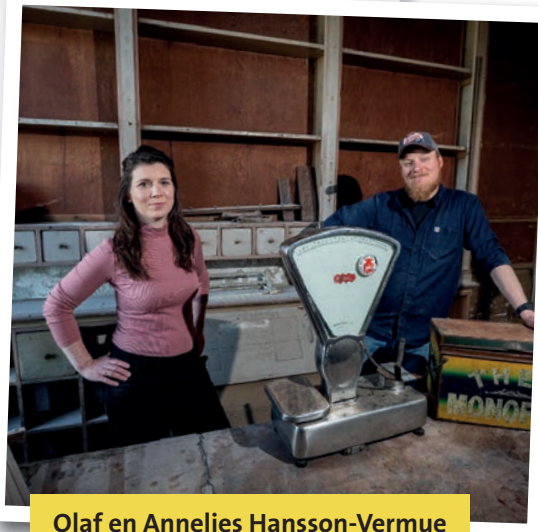

Locatie:
Oude Pekela

Interview

Huiskamercafé en kruidenierswinkeltje Bij Toontje Noordbroek, overnachten in grootmoeders tijd

De tijd dat het huiskamercafé - vaak met inpandig kruidenierswinkeltje - op het Groninger platteland heel gewoon was, ligt inmiddels vele tientallen jaren achter ons. Ze sloten de deuren, werden afgebroken of verbouwd. Door toevalligheden bleef het al tientallen jaren gesloten huiskamercafé met kruidenierswinkeltje Bij Toontje in Noordbroek echter volledig in oorspronkelijke staat bewaard. Olaf en Annelies Hansson-Vermue van de twee kavels verderop gelegen trouwlocatie boerderijcafé Mausel kochten Bij Toontje en verbouwen het met behoud van zo veel mogelijk authentieke elementen tot energiezuinige overnachtingslocatie die volledig voldoet aan alle eisen van de huidige tijd.

Olaf en Annelies Hansson-Vermue
Overnachtingslocatie Bij Toontje
Noordbroek

Annelies Vermue groeide op in Noordbroek en hoorde van haar ouders dat zij nog bij Toontje kwamen. "Mijn vader verkocht als kind nog hazenvelletjes aan Toontje. Zelf ken ik het pand uit de tijd dat er een kunstenares woonde, die het voormalige café gebruikte als atelier. De kunstenares had alles intact gelaten, het was alsof de tijd er had stilgestaan. Zelfs de glazen snoepkasten met inhoud uit de jaren zestig stonden er nog. Nadat we het kochten, hielden we een open dag. Daar kwamen verschillende mensen die vroeger nog bij Toontje kwamen. Toen kwamen de verhalen los..."

Ouwe dingen

Annelies en Olaf houden van 'die ouwe dingen'. Toen zij de kans kregen om dit bijzondere pand op een steenworp van hun trouwlocatie over te nemen, voelden ze zich dan ook als twee kinderen in de snoepwinkel. Olaf: "Het stond van onder tot boven vol. Maar veel achtergrondinfo hebben we niet, er stond nauwelijks iets op papier. We hebben alles opgeslagen en hopen zo veel mogelijk spullen een plekje te geven als alles klaar is."

Wat ze met het pand wilden? "We hadden eerst geen idee. Wel kregen we regelmatig de vraag van bruidsparen die in Mausel trouwden of we ook overnachtingsgelegenheid hadden. Zo kwamen we

op het idee om er een plek van te maken waar je op bijzondere wijze kunt overnachten. Terug in de tijd, maar wel met de luxe van vandaag de dag."

Karakteristiek

Met vier rechterhanden ging het echtpaar zelf aan de slag om er een masterbedroom en een luxe badkamer in te bouwen. De sloop ging behoedzaam om zo veel mogelijk karakteristieke materialen te behouden voor gebruik bij de wederopbouw. Olaf: "Het pand was oorspronkelijk, maar ook slecht onderhouden. Zo bleek de houten vloer slecht. De planken hebben we voorzichtig verwijderd. We isoleren de bodem en renoveren het hout bij het terugplaatsen."

Cafégevoel

Bij Toontje wordt een plek waar iedereen op een zeer bijzondere plek kan overnachten in groepen tot zes personen. Annelies: "We laten het cafégevoel terugkeren met een spelletjeskast en een platenspeler met vinylplaten. Verder kunnen gasten er films kijken op een heel groot scherm of relaxen in de hottub buiten. De gasten komen het pand binnen via het voormalige kruidenierswinkeltje, met allemaal oude spullen die we hier vonden. Alles draait hier om beleving. Mede dankzij de LEADER-bijdrage kunnen we het nu in één keer goed doen, dat was zonder die bijdrage zeker niet gelukt."

Renovatie van authentieke kruidenierswinkel en dorpscafé Bij Toontje Noordbroek

Zowel het karakteristieke, historische pand als het uit 1900 daterende interieur van kruidenierswinkel en dorpscafé Bij Toontje in Noordbroek zijn nog altijd intact. De uitbaters van trouwlocatie Boerderijcafé Mausel namen Bij Toontje in 2023 over, nadat het enige tijd leeg stond. Met behoud van het unieke karakter verbouwden zij Bij Toontje tot een unieke duurzame overnachtings- en ontmoetingsplek. Het is een bijzondere bruidssuite en overnachtingsplek voor bezoekers van trouwerijen en het jaarlijkse Dinner in the Dark. Ook is het in gebruik als locatie voor huiskamervergaderingen en kleinschalige bijeenkomsten en als fotoshootlocatie.

Behoud van het historische pand en interieur stonden en staan centraal bij de renovatie. Met vloer-, muur- en zolderisolatie, vloerverwarming met hybride ketel, vernieuwing van deuren en ramen en eigen energieopwekking met zonnepanelen en aardwarmte is Bij Toontje volledig verduurzaamd. Bij de renovatie zijn zoveel mogelijk bouwmaterialen hergebruikt. Het terrein plus ongeveer vijftienhonderd vierkante meter landbouwgrond zijn ecologisch verbeterd met meer biodiversiteit. Ook worden hier een moestuin, landschapstuin met kleinschalig voedselbos en natuurspeelplaats voor de gasten gerealiseerd.

'Toen wij het overnamen, was alles intact, alsof de tijd er had stilgestaan'

Totale kosten: € 311.414,60
LEADER EU: € 62.282,92
LEADER gemeenten: € 31.141,46
LEADER provincie: € 31.141,46

Locatie:

Noordbroek

Beweeg- en ontmoetingspark Nieuwe Pekela

Ook Nieuwe Pekela heeft nu een beweeg- en ontmoetingspark. Dit is gerealiseerd op initiatief van stichting Pekela Beweegt. De stichting wil Nieuwe Pekelers hiermee meer sport- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte bieden om zo een gezonde leefstijl op een zeer toegankelijke manier te bevorderen.

Onderzoek van het CBS wees uit dat Pekela de ongezondste gemeente van Nederland is. Maar liefst 2 op de 3 inwoners heeft overgewicht en veel mensen voelen zich eenzaam. Daar wil de gemeente wat aan doen, onder meer door het creëren van aantrekkelijke beweeg- en ontmoetingsplekken,

een gezonde voedselomgeving en het stimuleren van (meer) bewegen. Pekela Beweegt legde dit voor aan de Pekelder dorpsgemeenschap en kreeg van de inwoners terug dat de behoefte en vraag leeft om gezondheid en welzijn voor jong en oud te stimuleren, de sociale samenhang te versterken en om de leefbaarheid in het dorp te bevorderen. Met deze divers ingerichte beweeg- en ontmoetingsplek denkt de stichting een zo breed mogelijke groep mensen te bereiken en bedienen.

Totale kosten: € 64.758,00
LEADER gemeenten: € 12.429,00
LEADER provincie: € 12.429,00

Locatie:

Nieuwe Pekela

Nieuwe energie voor ons Buurthoes in Harpel

Ons Buurthoes in Harpel kon wel wat nieuwe energie gebruiken. Letterlijk, want door het energieverbruik en de toegenomen energieprijzen rezen de kosten de pan uit. Op advies van het Ontzorgingsprogramma Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed Groningen van de provincie Groningen investeerden eigenaar en exploitanten Stichting Buurthuis Harpel en Vereniging Plaatselijke Belang Harpel in dak-, muur- en vloerisolatie, een nieuw warmtepompsysteem, twintig zonnepanelen, vijf nieuwe kozijnen en nieuwe ledverlichting.

Het geld dat hiermee wordt bespaard, wil het bestuur gebruiken

om de faciliteiten en het aanbod van het buurthuis nauwer op de behoeften van de inwoners van Harpel en Blekslage te laten aansluiten. Denk hierbij aan fairs, buurtinners, een kinderspelweek, muziek- en toneelavonden en een inloopcafé. Hiervoor is de vergaderruimte met uitgifteluis verbouwd tot bar en buffet, is verouderd meubilair vervangen en is de technische installatie van het podium verbeterd. Ook kan de huurprijs voor verenigingen naar beneden. Zo krijgt het buurthuis ook nieuwe energie als spil in het sociale leven in beide buurtschappen.

Totale kosten: € 176.000,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie:

Harpel

Inrichting Dr. Mansholtpark Ter Apel als volwaardig evenemententerrein

Het Dr. Mansholtpark in hartje Ter Apel is ingericht als volwaardig evenemententerrein. Het voormalige sportpark van voetbalvereniging STA is inmiddels deels in gebruik bij scholengemeenschap RSG, tennisclub TATC en scouting Ter Apel. Het resterende deel wordt gebruikt voor evenementen. Op een groot deel van dit terrein was de ondergrond gras. Het verenigingsleven van Ter Apel wilde dit terrein beter en vaker kunnen gebruiken. Om dit te realiseren, sloegen de genoemde verenigingen en carnavalsvereniging de Kloosterwiekers, ondernemersvereniging Mercurius en stichting Middeleeuwen Ter Apel de handen ineen.

Als resultaat is het onverharde deel van het Dr. Mansholtpark nu met steun van LEADER verhard met open grasstenen, waar gras door groeit. De open bestrating zorgt ervoor dat het kostbare regenwater de grond in wordt geleid en niet in het riool terechtkomt. Behoud van het water in combinatie van verharding maakt deze ondergrond klimaatadaptief: vriendelijk voor planten en dieren en tegelijk bruikbaar als evenemententerrein. Ook heeft het terrein de natuurlijke uitstraling behouden.

Totale kosten: € 388.300,00
LEADER EU: € 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,05
LEADER provincie: € 31.249,05

Locatie:

Ter Apel

Doorontwikkeling dorps huis Kaap Steendam

Het pand Kaap in Steendam met daarin een restaurant en dorps huis is een eyecatcher. Nadat het restaurant in het pand aan het Schildmeer al eerder succesvol operationeel werd, is nu het dorps huis op de verdieping afgewerkt, ingericht en voorzien van airco. Om de toeristische aantrekkingskracht verder te versterken, zijn er aanlegsteigers in het Afwateringskanaal gebouwd, waar varende recreanten hun pleziervaartuigen kunnen aanmeren om een bezoek aan Kaap Steendam te brengen. Ook zijn er laadpalen voor e-bikes, elektrische auto's en pleziervaartuigen geplaatst.

Het buitenterrein van Kaap Steendam is ingericht als passende, groene omgeving. Er zijn schaduwrijke plekken, bankjes en plekjes om van het uitzicht over het meer te genieten. Het terras is voorzien van een doorzichtige afscheiding, zodat bezoekers met behoud van het uitzicht beschut kunnen zitten. De uitstraling van het etablissement en buitenterrein versterken de uitstraling van de locatie. Het biedt alles om een trekpleister te worden voor toeristen en een aanjager voor nieuwe ontwikkelingen.

Totale kosten: € 312.720,00
LEADER EU: € 62.497,50
LEADER gemeenten: € 31.248,75
LEADER provincie: € 31.248,75

Locatie:

Steendam

Aize Tolsma neemt na meer dan twintig jaar afscheid van Leader Actiegroep Oost-Groningen en Steungroep Veenkoloniën

'Een wijde blik verruimt het denken'

Er komt een moment dat je moet stoppen met de dingen die je doet, zelfs als je ze ontzettend leuk en belangrijk vindt." En dus zet de nu 83-jarige Aize Tolsma een streep onder zijn werk voor de Leader Actiegroep Oost-Groningen en de Steungroep Veenkoloniën. Hoe lang hij dit werk deed, weet hij niet precies. Het was minstens twintig jaar. Hij vertelt over zijn ervaringen en zijn drive.

Aize Tolsma

"Naast mijn werk als adviseur Ruimtelijke Ordening bij de Grontmij ben ik van jongs af erg maatschappelijk betrokken. Hoewel ik binnenkort mijn vrijstaande woning in Meeden verruil voor een appartement in Veendam, blijf ik mij inzetten voor de nieuwe dorpsvisie van Meeden en de landschappelijke inpassing van zonnepark Eekerpolder. Ook ben ik al heel lang lid van stichting Landschap Oldambt. Wij geven gevraagd en ongevraagd advies over hoe partijen als overheden en bedrijven zorgvuldig omgaan met het waardevolle Oldambtster landschap. Ook was ik als vrijwilliger actief voor Streekraad Oost-Groningen in een plattelandsontwikkelingsproject in Hongarije. Omdat ik plattelandsontwikkeling erg interessant vind. Daarin zetten we een uitwisseling tussen Oost-Groninger en Hongaarse ondernemers op. Het leverde helaas niet veel concrete resultaten op, maar wel veel nieuwe inzichten. Een wijde blik verruimt het denken."

Vanuit de bevolking

"LEADER houdt zich bezig met het mogelijk maken van vaak kleinschalige projecten die dicht bij de mensen staan en zorgen voor sociale cohesie. Het is een lichtend voorbeeld van hoe je er met elkaar voor kunt zorgen dat het leven en de leefomgeving een beetje beter wordt. Projecten komen vanuit de bevolking zelf. We kijken bijvoorbeeld naar het innovatieve karakter van projecten. Innovatie betekent ook risico, je hebt vooraf geen idee of het lukt. Vanuit de ambtelijke werkgroep, steungroep en actiegroep verdiepen wij ons in de plannen. Als je zo'n plan ziet zitten, moet je het steunen. Soms is dat niet te verwoorden, dan is het een gevoel of iets kans van slagen heeft. Uiteraard moet je zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld. Maar in bepaalde gevallen slagen projecten of plannen nou eenmaal niet, succes én falen horen er beide bij."

Met elkaar

"Het belang van LEADER is breed, onder meer bevordering van werkgelegenheid, ondernemerschap, sociale samenhang, toerisme en recreatie. Vooral die laatste twee zijn vaak lastig. Het blijft opmerkelijk hoe moeilijk organisaties en bedrijven in die sectoren soms samenwerken. Daarom roep ik die partijen op: als je gezamenlijk optrekt, zijn er mogelijkheden. Grijp die nou eens met beide handen aan. Met elkaar kun je veel meer bereiken dan alleen. Eén van mijn dromen is een collectief marketingconcept voor heel Oost-Groningen, dat je overal terugziet. Bijvoorbeeld: de schoonste lucht van Nederland. Maar ik zou niet weten hoe je dat voor elkaar krijgt."

Internationale contacten

"Mijn persoonlijke interesse ligt bij ruimtelijke ordening en daarbinnen met name bij stedenbouwkundige aspecten. Bij het beoordelen van projecten kijk ik bijvoorbeeld altijd of het karakteristiek is of iets toevoegt aan de fysieke omgeving. Ook alles wat te maken heeft met dorpsvisies vind ik boeiend en waardevol. Met elkaar werken aan verbetering van de eigen leefomgeving versterkt de sociale samenhang. En dan is er nog het internationale aspect. Binnen het Europese programma ontstaan mooie contacten tussen partijen uit verschillende landen. Zo bracht onlangs nog een LEADER-delegatie een bezoek aan

Frankrijk. Het is van grote waarde om contacten tussen ondernemers tot stand te brengen. Want je kunt van elkaar leren en aan elkaar verdienen."

Vertrouwen

"Het bijzondere aan LEADER Oost-Groningen is dat alle gemeenten in onze regio op voorhand akkoord gaan met de cofinanciering. Dat is best bijzonder ten opzichte van andere LEADER-regio's. We hoeven niet over elk project - dit jaar waren dat er bijna honderd - met de betreffende gemeente in conclaaf. Dat werkt ontzettend prettig en soepel, scheelt zowel de gemeenten als de werkgroep enorm veel tijd en energie. Bovendien spreekt daaruit vertrouwen van de overheden in ons werk. Dat vind ik ook wel terecht, bij LEADER Oost-Groningen werkt een fantastisch team."

Echte Oost-Groninger

"Zelf ben ik opgegroeid in het Westerkwartier. Gedurende mijn werkzame leven was ik grotendeels actief en woonachtig in Oost-Groningen. Het mooie van het werken in deze regio vind ik dat er altijd mogelijkheden zijn. Heb je een goed plan voor een waardevol project, dan is de financiering nooit het probleem. Dat maakt werken, ondernemen en ontwikkelen hier aantrekkelijk. Ik kan dan ook wel zeggen dat ik in de loop van de jaren een échte Oost-Groninger ben geworden."

Locatie:
Veenkoloniën

Nieuw calisthenicspark in Slochteren bevordert gezondheid en sociale samenhang

Ter bevordering van de sociale samenhang in het dorp en de gezondheid van de dorpsbewoners is er met steun van LEADER Oost-Groningen in Slochteren een nieuw calisthenicspark gerealiseerd. Deze openbaar toegankelijke en multifunctionele beweeg- en ontmoetingsvoorziening is te vinden naast de Duurwoldshal, op een centrale plek in het dorp. Omwonenden en andere inwoners van Slochteren, beide basisscholen en de plaatselijke volleybalvereniging VIOS schaarden zich achter dit plan van Dorpsvereniging Slochteren en hielpen als vrijwilligers mee bij de realisatie ervan.

Het calisthenicspark bestaat uit een multifunctionele Workout Cube & Leg Trainer op een valdempende ondergrond. Het geheel is onderhoudsvriendelijk. Een lokaal begeleidingsteam verzorgt onder de naam Move 2 Health een activerings- en begeleidingsprogramma waardoor ook kwetsbare groepen zich betrokken voelen. Dit is een manier om negatieve gezondheids- en welzijnsontwikkelingen als overgewicht en eenzaamheid het hoofd te bieden.

Totale kosten: € 49.452,00
LEADER gemeenten: € 8.952,00
LEADER provincie: € 8.952,00

Locatie:
Slochteren

Dichterspark en Rozenroute ingericht voor Winschoten 200

Totale kosten: € 299.976,00
LEADER EU: € 59.995,00
LEADER gemeenten: € 29.997,50
LEADER provincie: € 29.997,50

Een oud en leeg terrein rond Stadsgracht en het pand van de toenmalige Winschoter Courant zijn ter gelegenheid van 200 jaar stadsrechten voor Winschoten getransformeerd tot Dichterspark: een verrassende groene en culturele oase met muur- en wandkunst, gedichtenzuilen, kleinkunstpodium en ledscreens. Het Dichterspark is het startpunt van de nieuwe Rozenroute. Deze route bestaat uit een museale wandeling en een innovatieve, theatrale podwalk. De Rozenroute laat de geschiedenis en toekomst van Winschoten zien en horen in verhalen, teksten, gedichten en muziek.

De Rozenroute refereert aan het Rosarium dat al meer dan een

halve eeuw in het hart van de stad te vinden is en die Winschoten - naast Sodom - een tweede bijnaam gaf: Roos van de Regio. Het beeldbepalende gebouw van de iconische en gevreesde toenmalige Winschoter Courant kan als Dichterspark het middelpunt zijn van een herleving van het verleden en mogelijkheden scheppen voor een frisse kijk op de toekomst. Deze beide culturele concepten moeten zo veel mogelijk bezoekers verleiden tot een bezoek aan Winschoten als stad met rijke historie, volop toekomstperspectief en een warme, gastvrije uitstraling.

Locatie: Winschoten

Camperpark Noord Stadskanaal

Camping De Kapschuur in Stadskanaal breidde uit met een gloednieuwe voorziening voor campers. Camperpark Noord is een groot en luxe camperpark met veertig comfortabele plaatsen. De plaatsen en toeritten zijn verhard, zodat de campers gemakkelijk en veilig het terrein op en af kunnen rijden. Mede dankzij diverse voorzieningen zoals een terras, wifi, speeltuin, trampoline en alle benodigde campervoorzieningen ervaren de gasten Camperpark Noord als een kwalitatief hoogwaardig park.

Camperpark Noord is aangelegd met oog voor minimale ecologische impact. Zo is er gekozen voor

energiezuinige, sensorgelichte ledverlichting. Het naastgelegen bos is niet alleen heerlijk om in te wandelen, het is ook een verrijking van landschap, flora en fauna. Het park ligt in een groene, natuurlijke en ruimtelijke omgeving en toch ook op slechts geringe afstand van het centrum van Stadskanaal. Dankzij de combinatie met de luxe kamers en het nieuwe tiny house op de camping kunnen de campers ook vrienden en familie op visite ontvangen. De camping biedt ook allerhande faciliteiten voor dagrecreatie.

Totale kosten: € 262.750,00
LEADER gemeenten: € 52.550,00
LEADER provincie: € 26.275,00
LEADER EU: € 26.275,00

Locatie:
Stadskanaal

Uitbreiding toeristische voorzieningen camping Zomers Buiten oude Pekela

Camping ZomersBuiten in Oude Pekela is nu nog aantrekkelijker voor toeristen. De camping, die in een natuurlijke omgeving ligt, breidde het aantal camperplaatsen uit van vijf naar twaalf. Dit vanwege de explosieve toename van het aantal camperovernachtingen. Alle camperplaatsen zijn verhard en voorzien van eigen elektriciteit, waterpunt en riool.

Familiecamping ZomersBuiten mag het merk Fien en Teun gebruiken voor de nieuwe kinderspeelplaats op de camping. Deze twee vrolijke boerenkinderen - bekend van televisie - ontdekken spelenderwijs het Hollandse landleven op de boerderij. Ook in de speeltuin

op ZomersBuiten ontdekken de kinderen van campinggasten het buitenleven, met onder meer een boomhut, water- en zandspeeltoestel, speeltractor, combinatieschommel, hooischaar en springbokparcours. De meeste kinderen willen op vakantie graag zwemmen en spelen in en rond het water. Daarom is er op ZomersBuiten een zwembad aangelegd. Dankzij deze drie investeringen met steun van LEADER Oost-Groningen verwachten de eigenaren binnen twee jaar een toename van het aantal campinggasten met dertig procent.

Totale kosten: € 329.292,22
LEADER EU: € 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50

Locatie:
Oude Pekela

Dorpshuis 't Mainschoar Kolham Energieneutraal

Dorpshuis 't Mainschoar in Kolham verbruikt nog behoorlijk wat gas en elektriciteit. Eigenaar stichting Dorpshuis Kolham wil deze publieksvoorziening verduurzamen en de hoge energielasten verlagen, zodat de exploitatie sterk verbetert. De afgelopen jaren deed het dorpsbestuur al een aantal ingrepen op het gebied van duurzaamheid. Zo werd er energiezuinige verlichting geïnstalleerd, werd de vloer geïsoleerd en liet het bestuur veertig zonnepanelen plaatsen.

Deze zonnepanelen wekken nog ongeveer zesduizend kilowattuur per jaar te weinig op om het verbruik te dekken. Daarnaast

verbruikt het dorpsbestuur jaarlijks nog ongeveer zesduizend kubieke meter gas. Daarom verduurzaamt het bestuur het dorpsbestuur verder met de plaatsing van nog eens 48 zonnepanelen en twee warmtepompen. Door het koppelen van twee zalen met radiatoren op één verwarmingsketel kunnen één ketel en één van de twee gasaansluitingen komen te vervallen. Zo zet Dorpshuis 't Mainschoor een volgende stap op weg naar energieneutraal.

Totale kosten: € 47.628,07
LEADER gemeenten: € 7.500,00
LEADER provincie: € 7.500,00

Locatie:
Kolham

Behandeltkamer NESA-therapie voor Fysiotherapie Veelerveen

Fysiotherapie Veelerveen breidt uit met een behandelkamer voor NESA-therapie. NESA-therapie is een voor Nederland relatief nieuwe therapie, die met pijnloze toediening van geringe elektrische stroomstootjes verstoringen in het autonome zenuwstelsel herstelt. Mensen met deze verstoringen kunnen last hebben van diverse vervelende en langdurige klachten, zoals reumatische pijn, fibromyalgie, dystrofie, peesklachten, postoperatieve pijn, hernia, ziekte van Bechterew, chronische nek- en lage-rugpijn, angsten, post-COVID klachten, depressie, migraine, clusterhoofdpijn, spierspanning, concentratieproblemen,

sportblessures en slaapproblemen.

NESA-behandelingen zorgen voor een sneller herstel en brengen het zenuwstelsel tot rust. Fysiotherapie Veelerveen verzorgt deze behandelingen in een mooie, sfeervolle en ontspannende behandelruimte waar patiënten in een prikkelarme omgeving een uur lang de behandeling ondergaan: het toedienen van licht elektrische stroompulsen via hand- en enkelmanchetten. Hiermee verbetert de kwaliteit van leven van mensen en vermindert ziekteverzuim. Bovendien levert dit binnen de fysiotherapiepraktijk extra werkgelegenheid op.

Totale kosten: € 22.505,00
LEADER gemeenten: € 4.501,00
LEADER provincie: € 4.501,00

Locatie:
Veelerveen

Meer ruimte en zichtbaarheid voor Knip en Knus bij Diana wedde

Kapsalon Good Looking in Wedde breidde in de loop der tijd uit met een winkel voor onder meer geschenken en woondecoraties. Dat was een aanwinst voor het dorp, waar vrijwel alle middenstand in de loop der jaren verdween. Ook ging eigenaresse Diana Hazelhoff - nazaat van de voormalige burchtheren van Huis te Wedde - workshops verzorgen. Voor al deze bedrijfsactiviteiten werd de beschikbare ruimte te klein. Daarnaast wilde de ondernemer de zichtbaarheid van haar bedrijf verbeteren.

Knip & Knus bij Diana breidde uit met twee overkappingen aan de voor- en zijkant van de zaak

waar de zaak planten, gerestyled meubilair en woonaccessoires presenteert. De overkappingen zijn voorzien van lichtstraten voor optimale presentatie en zichtbaarheid van het assortiment. Ook is de overkapping aan de voorzijde voorzien van belettering met de bedrijfsnaam en wordt er een decoratieve hondenkar als reclameobject voor het bedrijfspand geplaatst. Ook heeft de ondernemer de isolatie en vloer van de workshopruimte verbeterd.

Totale kosten: € 44.598,73
LEADER gemeenten: € 8.919,74
LEADER provincie: € 8.919,74

Locatie:
Wedde

Restobar met evenementenlocatie in Rozenpaviljoen Winschoten

Totale kosten: € 321.807,50
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50
LEADER EU: € 62.499,00

De nieuwe eigenaar Erik Nap gaf Rozenpaviljoen Winschoten een ingrijpende facelift met steun van LEADER Oost-Groningen. Het paviljoen is nu een veelzijdige, unieke Restobar met een uitstraling die uniek is voor de regio. Er kunnen 101 mensen terecht voor een borrel, lunch, diner of om een terrasje te pakken in een prachtige, groene omgeving op een steenworp afstand van hartje Winschoten. Ook maakte de nieuwe eigenaar het paviljoen geschikt voor het houden van vergaderingen, bruiloften, feesten en evenementen. Verder organiseert het etablissement zelf evenementen rond eten en drinken, zoals walking diners.

Erik Nap runde eerder Gasterij Smits en is exploitant van het

succesvolle paviljoen Flonk aan het Oldambtmeer in Finsterwolde. Het terras van dit paviljoen werd de afgelopen twee jaar door de landelijke Terras Top 100 uitgeroepen tot mooiste van Groningen. Ook van het Rozenpaviljoen heeft Nap een eyecatcher gemaakt die zeven dagen per week is geopend en waar nieuwe trends, producten en technieken en samenwerking met lokale ondernemers centraal staan. Voor optimale culinaire mogelijkheden die de aantrekkingskracht van de regio een impuls geven.

Locatie:
Winschoten

Interview

Een speel- en uitkijktoren en drie lodges met uitzicht op de Veenhuizerstukken

Veenhuizerstukken is een prachtig, maar niet voor publiek toegankelijk natuurgebied. Wel is er een vogelobservatiehut waar iedereen het leefgebied van onder meer lepelaars, bosrietzangers, en slobenden kan bewonderen. Het naastgelegen vakantiepark wil gasten, passanten en mensen uit de regio de gelegenheid bieden om te genieten van dit bijzondere natuurgebied. Daarom worden er op het vakantiepark een speel- en uitkijktoren, natuurbalkon en drie lodges met uitzicht op de Veenhuizerstukken gerealiseerd.

Sari de Ruijter
Eigenaar De Sikkenberg

“Veenhuizerstukken is een relatief onbekend, maar zeer bijzonder natuurgebied. Zelfs mensen uit de omgeving, weten vaak niet hoe mooi het op de voormalige vloeivelden van Avebe is”, vertelt eigenaar Sari de Ruijter van De Sikkenberg. Zij nam het vakantiepark vier jaar geleden samen met echtgenoot Harmen over van haar ouders, die het park 26 jaar geleden oprichtten. “In het gebied zijn heel veel bijzondere soorten vogels te vinden. Regelmatig zien we hier groepen vogelaars die hopen een glimp op te vangen van een unieke vogel die er is gespot.”

Schouwspel

Om het paren en broeden en de rust van de vogels niet te verstoren, liggen er geen paden door het gebied. Wel zijn er enkele plekken waar mensen vanaf de rand een fraai uitzicht hebben over de Veenhuizerstukken. De eigenaren van De Sikkenberg willen iedereen de gelegenheid bieden om te genieten van de Veenhuizerstukken. “Vooral bij zonsondergang is het een fantastisch schouwspel”, vertelt Sari.

Natuurbalkon

Aan de rand van De Sikkenberg wordt een natuurbalkon gebouwd, die toegankelijk is via een wandelpad vanaf de parkeerplaats naast het vakantiepark. Het natuurbalkon is een houten vlonder met omheining op ongeveer een meter hoogte, voor optimaal uitzicht. “De bouw wordt deels uitgevoerd door mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, die hier op het park

altijd al werkzaam zijn. Ik kom zelf uit de zorg en vind het belangrijk om werkplekken voor deze mensen te bieden. We gaan het natuurbalkon komende winter bouwen, maar ze hebben het er nu al over. Hun trots en blijdschap om te mogen bijdragen vinden wij heel waardevol.”

Lodges

Ook komen er drie crossoverlodges met een slaapkamer met uitzicht op de Veenhuizerstukken. “Het is toch fantastisch om ‘s ochtends wakker te worden met dit uitzicht”, zegt Sari. Tot slot wordt er midden op het park een acht meter hoge speel- en uitkijktoren gebouwd. “Wij vinden het belangrijk dat kinderen hier kunnen spelen en in contact kunnen komen met de natuur. Even weg achter hun scherpjes en lekker naar buiten. Daarom is er speelgelegenheid in de bossingel naast ons park.” Tegelijkertijd vindt er ook een renovatie van een van de toiletgebouwen plaats. De eerste was al duurzaam en toekomstbestendig gemaakt, de tweede krijgt nu ook zonnepanelen en een warmtepomp. Ook krijgt het gebouw een natuurlijke, moderne uitstraling. Hoe belangrijk was de bijdrage van LEADER hierbij? Sari: “Wij namen het park vier jaar geleden over. In coronatijd, dus de start was niet optimaal. We hebben al veel geïnvesteerd om het klaar te maken voor de toekomst. De bijdrage van LEADER gaf ons de mogelijkheid om hier iets te realiseren wat zonder deze bijdrage zeker niet mogelijk was geweest.”

Meer verbinding met natuurlijke omgeving en beleving voor gasten De Sikkenberg onstwedde

Vakantiepark De Sikkenberg in Onstwedde wil meer binding met het naastgelegen natuureservaat Veenhuizerstukken. De voormalige vloeivelden van Avebe zijn tegenwoordig een beschermd broed- en verblijfsgebied voor vogels, waar enkel een vogelkijkhut toegankelijk is voor het publiek. Vanuit en vanaf drie crossoverlodges, een uitkijktoren en een natuurbalkon - een houten verhoging aan de rand van het terrein die voor iedereen bereikbaar is over een wandelpad - kunnen de gasten vanaf het recreatiepark nu toch dit bijzondere, ruige natuurgebied beleven.

Voor vakantiepark De Sikkenberg zijn de bouw van de innovatieve lodges voor verhuur, de uitkijk- en speeltoren en het natuurbalkon een manier om gasten nog meer te bieden. Extra overnachtingsmogelijkheden betekent een hogere bezettingsgraad. Dit gebeurt op een manier die de rust voor de dieren in het natuurgebied niet schaadt. Ook verduurzaamt het vakantiepark met steun van LEADER Oost-Groningen het groepsgebouw en sanitairgebouw met onder meer zonnepanelen, een warmtepomp, isolatie en een waterbesparend systeem.

‘Zelfs mensen die in de omgeving wonen, weten vaak niet hoe mooi Veenhuizerstukken is’

Totale kosten: € 321.403,00
LEADER EU: € 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50

Locatie:

Onstwedde

Nieuw leven voor laagdrempelige expositieruimte De Smederij Sappemeer

Kunstruimte De Smederij in Sappemeer bood amateurkunstenaars jarenlang een podium. Ze konden er exposeren en kunstliefhebbers ontmoeten. Dit alles dankzij de inzet van vrijwilligers. Het pand werd echter verkocht, tot verdriet tot de liefhebbers van De Smederij.

Nu is er een nieuwe stichting Kunstruimte De Smederij opgericht die het pand huurt van de nieuwe eigenaar om de activiteiten voort te zetten. De stichting wil de levensvatbaarheid van De Smederij verder vergroten door deze te gebruiken als kunstruimte voor bredere initiatieven en meerdere doelgroepen. Zo is de begane

grond van het pand te gebruiken voor culturele activiteiten zoals exposities, kleinschalige voorstellingen, lezingen, trainingen en boekpresentaties. De bovenverdieping is nu in gebruik als workshopruimte en atelier. Ook is De Smederij te gebruiken voor bijvoorbeeld voorstellingen, rondleidingen, demonstraties, buurtinitiatieven, ambachtsmarkten en cultuurroutes.

De verhuurder heeft het pand al grotendeels verduurzaamd. De stichting investeerde met steun van LEADER in onder meer ledverlichting keukeninrichting, inventaris, workshop- en promotiemateriaal, tuinmeubilair en gereedschappen.

Totale kosten: € 12.500,00
LEADER gemeenten: € 2.500,00
LEADER provincie: € 2.500,00

Locatie: Sappemeer

Multifunctioneel beweegpark voor alle Stadskanaalsters

Op een braakliggend terrein tussen de complexen van voetbalclub SC Stadskanaal, atletiekvereniging Jahn II en de Ubbo Emmius scholengemeenschap locatie Sportparklaan verrijst een openbaar toegankelijk en multifunctioneel beweegpark. Dit beweegpark bestaat uit verschillende duurzame beweegtoestellen voor calisthenics en outdoor fitness die geïnstalleerd worden op een valdempende ondergrond van kunstgras met shockpads. Met een bijbehorend activerings- en begeleidingsprogramma stimuleren de initiatiefnemers veilig en verantwoord gebruik. Deze extra ondersteuning is in het bijzonder van belang voor de kwetsbaarste gebruikersgroepen.

Dankzij de brede opzet is het beweegpark voor verschillende doelgroepen te gebruiken. Leerlingen van de school kunnen er terecht voor verschillende vormen van bewegen, ontspannen, trainen en revalideren voor medewerkers en leerlingen en buurtsportcoaches van welzijnsorganisatie Welstad voor sporten als maatschappelijke activiteit. Voor de jeugdathleten en voetballers biedt het beweegpark een extra trainingsprikkel, mogelijkheden om kracht en coördinatie te trainen en om te revalideren na blessures.

Totale kosten: € 80.420,00
LEADER gemeenten: € 11.721,00
LEADER provincie: € 11.721,00

Locatie: Stadskanaal

Verduurzaming openluchtzwembad De Horsten Musselkanaal

Een verwarmd openluchtzwembad met zwemwaterzuivering gebruikt enorm veel energie. Zo ook zwembad De Horsten in Musselkanaal, dat enkele jaren geleden het voortbestaan zelfs in gevaar zag komen door stijgende energieprijzen. Als reddingsoperatie besloot eigenaar stichting Dorpsbedrijf Zwembad De Horsten het zwembad in drie fases te verduurzamen. Na investeringen in de pompen van de filterinstallatie en de aanleg van zonnepanelen was het nu tijd voor fase 3: vervanging de gasgestookte CV-ketels voor verwarming van het zwembad door zes lucht-waterwarmtepompen.

De warmtepompen zijn gekoppeld aan een slim systeem dat is gekoppeld aan de zonnepanelen. De pompen schakelen enkel in als de zonnepanelen voldoende stroom opwekken. Zo wordt nog meer bespaard op energieverbruik. Bijkomend voordeel is dat het nieuwe systeem een veel langer zwemseizoen mogelijk maakt. Door de enorme kostenreductie voor de verwarming van het zwembad kan het zwembad de benodigde watertemperatuur langer op peil houden.

Totale kosten: € 200.000,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie: Musselkanaal

Aanleg discgolfbaan Gorechtspark Hoogezand

Totale kosten: € 39.780,00
LEADER gemeenten: € 6.456,00
LEADER provincie: € 6.456,00

Discgolf is één van de snelst groeiende sporten ter wereld. Ook in Nederland schieten de discgolfbanen als paddestoelen uit de grond. Zo ontstond in Hoogezand enthousiasme voor de aanleg van een discgolfbaan, een plek om lekker actief bezig te zijn met een laagdrempelige sport. En bovendien een middel om mensen met elkaar te verbinden. Want overal waar discgolfbanen worden aangelegd - zoals vorig jaar nog in Stadskanaal, ook met een bijdrage van LEADER - ontstaan ook actieve discgolfverenigingen. Zo draagt discgolf bij aan sociale cohesie.

Discgolf is een mix van frisbee en golf. De discgolfers gooien over

grotere afstanden met een disc op een doel in de vorm van een metalen korf met net van kettingen. De sport is toegankelijk voor iedereen, van alle leeftijden, zowel recreatief als in wedstrijdverband. Spelers hoeven niet veel dure materialen aan te schaffen, gebruik van de baan is vrij en de spelregels zijn eenvoudig. De spelers zijn lekker buiten, in de natuurlijke omgeving van het Gorechtspark, actief bezig. Dat is aangenaam en gezond voor lichaam en geest.

Locatie: Hoogezand

Een florissante toekomst voor dierenhotel Luctor et Emergo in oude Pekela

In dierenhotel Luctor et Emergo in Oude Pekela zijn huisdieren te gast. De zaak biedt dagopvang en huisvesting tijdens bijvoorbeeld vakantie. Er kunnen tachtig dieren terecht, waaronder 45 honden en 15 katten. De vraag is echter veel groter. Door de verouderde opzet kost het verzorgen van de dieren veel tijd. Zo wordt elke hond er vier keer per dag afzonderlijk uitgelaten op een uitlaatveld.

Eigenaresse Sanne van der Kooi investeerde in nieuwbouw om meer ruimte voor de dieren te creëren, een impuls voor dierenwelzijn. Er zijn nu meer opvangplaatsen om aan de grote vraag te kunnen voldoen. Dankzij de aanleg van

een hondenspeeltuin kunnen ook baasjes met een 'hoog risico hond' in een veilige omgeving met hun hond spelen en trainen. De speeltuin maakt deel uit van de herindeling van het terrein, met onder meer een waadplaats voor de dieren. Ook is er nu voldoende ruimte voor toekomstige uitbreiding van verzorgingsaanbod voor de dieren, bijvoorbeeld met een trimsalon, dierenfysiotherapie of een puppy playground.

Totale kosten: € 364.178,25
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50
LEADER EU: € 62.499,00

Locatie:
Oude Pekela

Toekomstbestendig ecologisch recreatiegebied Natuurlijk Wedderbergen

Het deel van camping De Wedderbergen ten oosten van provinciale weg N368, tussen de Westerwoldse Aa en natuurgebied De Gaast wordt de komende jaren ingericht als toekomstbestendig recreatiegebied. Hiermee speelt De Wedderbergen in op de toenemende vraag naar ecologische recreatiemogelijkheden. Natuurlijk Wedderbergen combineert natuurbehoud, educatie en genieten van rust en ruimte voor verblijfs- en dagrecreanten van alle leeftijden. Hiermee speelt De Wedderbergen in op de behoefte aan recreatieplekken waarbij natuurbeleving centraal staat.

Centraal in het gebied komt een beleefpad met speelplaats vol

natuurlijke elementen met als eyecatcher een waterkreek met diverse speel en looproutes en allerlei speelobjecten voor kinderen van alle leeftijden, zoals stapstenen, speelkeien, waterpompen, boomstammen en zand. Op het terrein komt een grote variatie aan klimaatbestendige beplanting, bomen en struiken die bestand zijn tegen de omstandigheden van de toekomst. Er komt een vogelkijkwand die ervoor zorgt dat de daar nestelende ijsvogels zich ongestoord kunnen voortplanten, terwijl mensen deze prachtige vogels wel kunnen bekijken.

Totale kosten: € 507.030,00
LEADER EU: € 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50

Locatie:
Wedde

Isoleren en vervangen wand dorpshuis d'Oale school Ter Apelkanaal

Dorpshuis d'Oale School in Ter Apelkanaal werd ooit gebouwd als Finse school. De openbare basisschool werd in de wederopbouwtijd opgetrokken uit Fins grenenhout. Die constructie bleek zeer duurzaam, het pand verkeert nog altijd in goede staat. Nu is er al vele jaren het dorpshuis gevestigd.

De laatste tijd werd meer en meer duidelijk dat de isolatiewaarde te wensen overliet. Het gebouw tochtte en de energiekosten liepen op. Het voldeed niet meer aan de eisen van deze tijd. Daarom zijn de twee buitenwanden met een totale lengte van maar liefst tachtig meter geïsoleerd. Het hout is vervangen

door onderhoudsarme kunststof schroten met een moderne uitstraling. Dit is uitgevoerd door een aannemer uit de regio met hulp van vrijwilligers van het dorpshuis.

Met deze verbouwing is de toekomst van het dorpshuis veiliggesteld, zo zegt het bestuur: 'Zo kunnen we nog veel meer initiatieven ontplooiën vanuit het dorpshuis en nog een belangrijker rol gaan spelen in onze gemeenschap. Door dit project zullen de dorpsbewoners het dorpshuis nog vaker gaan bezoeken en we verwachten dat er veel nieuwe initiatieven ontwikkeld zullen worden'.

Totale kosten: € 58.874,98
LEADER gemeenten: € 7.500,00
LEADER provincie: € 7.500,00

Locatie:
Ter Apelkanaal

Oogstwold breidt uit met recreatiewoning

Totale kosten: € 64.600,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Bij Oogstwold aan de Ekamperweg in Oostwold komen duurzaamheid, gastronomie, educatie en recreatie samen met kleinschalige horeca. Aan de rand van Blauwestad vinden gasten en bezoekers een voedselbos, waar ingrediënten groeien die door de chef-kok worden gebruikt in uiteenlopende gerechten. Ook verzorgen de eigenaren rondleidingen in het voedselbos, workshops, pop-up diners, lunches en cursussen. Oogstwold werkt samen met andere organisaties, bedrijven en producenten om bijzondere evenementen op touw te zetten, waar naast eten ook kunst en cultuur centraal staan.

De eigenaren hebben ervaren dat zowel mensen die er komen eten of deelnemen aan een activiteit, behoefte hebben aan een overnachtingsmogelijkheid. Daarom verbouwden de eigenaren het verpauperde oude voorhuis op het perceel met steun van LEADER tot recreatiewoning waar maximaal vier gasten kunnen overnachten. Het pand is daarvoor deels gestript, geïsoleerd, verduurzaamd en gemoderniseerd. In lijn met de geest van Oogstwold is het huis ingericht in intieme sfeer, waarbij zoveel mogelijk gebruik is gemaakt van natuurlijke materialen.

Locatie:
Oostwold

Rijksmonumentale kerk overschild nu Rustpunt en mooie kamer van het dorp

In het hart van het Groninger aardbevingsgebied staat een Rijksmonument dat voor de bewoners van de regio van grote waarde is: de karakteristieke kerk van Overschild. De dorpsbewoners wilden het monumentale, beeldbepalende kerkgebouw graag behouden omdat het nauw verwant is met de dorps historie. In het verlengde van de historische functie van kerken krijgt de kerk van Overschild een bestemming voor samenkomst en ontmoeting, cultuur en bezinning, verpozing en ontspanning.

Dit is gelukt dankzij herbestemming als rustpunt voor fietsers, wandelaars en passanten. De kerk

heeft nu een plek als toeristisch-recreatieve trekpleister in de regio Roegwold-Schildmeer. Voor mensen uit eigen dorp en regio is het de 'mooie kamer van het dorp' voor rouw, trouw en kleinschalige culturele evenementen en bijeenkomsten. Het is nu een levendige locatie waar het uitstekend toeven is voor mensen uit eigen dorp en regio, recreanten en toeristen. Zo blijft de kerk bijdragen aan de identiteit en de leefbaarheid van Overschild.

Totale kosten: € 1.459.828,08
LEADER EU: € 62.450,00
LEADER gemeenten: € 31.225,00
LEADER provincie: € 31.225,00

Locatie:
Overschild

Online reisjes boeken en betalen voor Op-Stap-Bus Midden- en oost-Groningen

Op-Stap-Bus Oost-Groningen houdt wekelijks uitstapjes voor ouderen naar vele locaties in een grote regio. Dit geeft mensen die zelf vaak minder mobiel zijn de kans om er toch regelmatig even op uit te gaan. De Op-Stap-Bus bevordert onderlinge contacten en voorkomt eenzaamheid. Ook verzorgt de Op-Stap-Bus betaalbare individuele ritjes naar bijvoorbeeld de dokter, ziekenhuis, tandarts of pedicure.

Jaarlijks zijn er meer dan vierduizend boekingen. Dat gebeurde tot voor kort telefonisch. Dat was voor de medewerkers erg arbeidsintensief. Nu kunnen ouderen die dat willen zelf boeken via de website. Lukt ze dat eerst

niet alleen, dan krijgen ze daarbij ondersteuning door vrijwilligers van de Op-Stap-Bus. Deelnemers moesten echter nog wel betalen bij de chauffeur. Ook dat hoeft nu niet meer. Met steun van LEADER Oost-Groningen is er op de site een gebruiksvriendelijk online betaalsysteem ontwikkeld. Ook hierbij krijgen de ouderen zo nodig ondersteuning.

Totale kosten: € 28.074,70
LEADER gemeenten: € 5.614,94
LEADER provincie: € 5.614,94

Locatie:
Midden- en Oost-Groningen

Natuurspeeltuin in Park Kampvennen onstwedde verbindt kinderen en natuur

De nieuwe Natuurspeeltuin in Park Kampvennen in Onstwedde is een plek waar kinderen tot een jaar of 12 spelenderwijs de natuur kunnen verkennen. Door hen de natuur te laten zien en beleven, krijgen zij meer gevoel bij de natuur en thema's als klimaatverandering, waterkwaliteit en het belang van biodiversiteit. Daarnaast is het een rustgevende, natuurlijke plek waar gezinnen met kinderen en andere bezoekers elkaar kunnen ontmoeten.

De Natuurspeeltuin bestaat uit een speelheuvel met speelattributen zoals een klimwand, touwbrug, glijbaan, tunnel, stammentrap, stapkeien, balanceerbalk,

waterbaan en stapstammen, omheind door schapenhekken. Volgens aanvrager stichting Ocrea zijn de natuurlijke speeltoestellen speciaal vanwege hun vermogen om kinderen te verbinden met de natuurlijke wereld om hen heen. Ook is er een blotevoetenpad aangelegd en zijn er fruitbomen aangeplant. Voor de dieren zijn er een ijsvogelwand, insectenhotel, vogelvoederplaats en ooievaarsnest aangelegd en geplaatst. Nabij het insectenhotel is een bloemenweide met wilde bloemen ingezaaid.

Totale kosten: € 64.809,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie:
Onstwedde

Innovatieve verwerking van regionaal graan tot foodproducten

Graan uit eigen regio wordt bij Van Linge Food in Veendam op innovatieve wijze verwerkt tot ontbijtgraan en in de toekomst ook innovatieve foodproducten zoals graanrepen, snackballetjes, pasta, vleesvervangers en vegancoatings. Als deelnemer aan coöperatie De Graanrepubliek werkte Van Linge met boeren en ondernemers uit de regio samen om duurzaam gebruik te maken van de Groningse kleigronden en de manier waarop mensen over voedsel denken te veranderen. Specialisten van dit bedrijf werken dagelijks aan manieren om de smaak van het Groninger graan te perfectioneren en te verwerken tot de beste producten. Dit project

draagt bij aan ontwikkeling van natuurinclusieve landbouw en verkorting van regionale ketens.

Van Linge Food investeerde hiervoor met steun van LEADER in een productielijn, waarmee deze productie van diverse innovatieve foodproducten kan plaatsvinden door middel van extrusie. Dit is een techniek waarmee onder hoge druk en bij hoge temperaturen graanproducten eetbaar worden gemaakt. Gebruik van microgolfstraling voorkomt verspilling van grondstoffen door vochtverlies en is energiezuiniger dan traditionele droogtechnieken. Er wordt geen gas gebruikt.

Totale kosten: € 338.500,00
LEADER EU: € 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50

Locatie:
Veendam

Interview

'Een voorbeeldproject voor groene inrichting van bedrijventerreinen en openbare ruimte'

Groen-Infra groeide in negen jaar van hoveniersbedrijf tot specialist in de inrichting van bedrijventerreinen en de openbare ruimte. “Groene elementen worden steeds belangrijker bij de inrichting van bedrijventerreinen”, zegt Wilma Oosterhof, die het bedrijf samen met partner Lennard Bontjer runt. Met de groene inrichting van het nieuwe bedrijfsterrein op een zichtlocatie aan de A7 bij Sappemeer is het bedrijf zelf het lichtend voorbeeld.

Lennard Bontjer en Wilma Oosterhof
Groen-Infra

Groen Infra is gevestigd op een terrein dat de afgelopen vijftien jaar het best te omschrijven was als een complete wildernis. Lennard en Wilma keken door de chaos heen. “Wat ik zag was een fantastische ruimte op een unieke locatie”, zegt Lennard. Hun bedrijf Groen-Infra was de bedrijfsruimte bij de woning in Tripscompagnie in negen jaar tijd behoorlijk ontgroeid. Daarom huurde hij een tweede locatie in Kropswolde erbij. Ideaal was de vestiging op twee locaties niet. Daarom zochten ze een plek met voldoende uitbreidingsmogelijkheden voor de toekomst. De twintigduizend vierkante meter aan de A7 werd aangegrepen als een buitenkansje. “Een plek tussen de kwekers, dat is waar mijn roots liggen. Dat maakt het des te mooier”, zegt Lennard.

Vastberaden gingen de twee de wildernis te lijf. Het terrein werd bouwrijp gemaakt en er verrees een groot bedrijfspand met voldoende ruimte voor toekomstige expansie. Ook zijn de plannen voor een bedrijfswoning inmiddels zeer concreet. “We gaan wonen op het bedrijfsterrein, maar dankzij inrichting met singels en struiken toch met voldoende privacy.”

Ecologische terreininrichting

Het bedrijfsterrein is een voorbeeld van ecologische terreininrichting. Zo ligt er waterdoorlatende bestrating en is het terrein voorzien van een sloot en vijver, waarmee regenwater gebufferd kan worden. “We leven in een tijd waarin buien steeds heviger worden. Het riool kan de piek bij directe afvoer soms niet aan. Wat je hier ziet is

een voorbeeld van vertraagde afvoer, die ervoor zorgt dat er bij hevige buien geen wateroverlast ontstaat in en rond het bedrijfspand”, licht Lennard toe. Andere mogelijkheden die wij kunnen toepassen bij klanten zijn bijvoorbeeld infiltratiekragen als ondergrondse buffer of een waterhergebruikinstallatie, waarbij het regenwater in het bedrijf gebruikt kan worden.”

Op het eigen terrein loopt het water door de grond naar een vijver met een natuurlijke oever, waar het goed toeven is voor vissen, watervogels en vooral amfibieën zoals salamanders. “Het voorterrein tussen de parkeerplaats met waterdoorlatende bestrating en de openbare weg zaaien wij in met een bloemen- en kruidenmengsel voor een rijk insectenleven. In combinatie met de waterdoorlatende bestrating, waarbij er gras en planten door de stenen groeien, ziet het geheel er natuurlijk en heel groen uit”, vertelt Wilma. Tot slot, wat vindt het ondernemerspaar het belang van LEADER bij de realisatie van groene bedrijfsterreinen? “Willen wij als maatschappij duurzamer worden, dan moet iedereen zijn steentje bijdragen. De ervaringen die wij bij onszelf opdoen delen wij in ons dagelijks werk graag met onze klanten. Zelf hebben wij LEADER ervaren als een toegankelijk en werkbaar programma. Deze ervaringen zullen wij delen, want dankzij de mogelijkheden die LEADER biedt, maak je sneller deze keuze voor groen.”

Ecologische terreininrichting nieuwe locatie Groen Infra Sappemeer

Groen-Infra in Sappemeer kreeg een bijdrage van LEADER om het terrein van de nieuwe locatie aan Rijksweg Oost in Sappemeer een groene, ecologische en natuurlijke uitstraling te geven, een natuurlijke omgeving die bijdraagt aan het ondersteunen van het lokale ecosysteem. Dit bedrijf draagt op meerdere manieren bij aan verbetering van het ecologische systeem, onder meer door te werken aan een innovatieve methode om invasieve plantensoorten te verwijderen die onze inheemse ecosystemen bedreigen.

Groen-Infra is gevestigd op een terrein dat tot enkele jaren geleden was verpauperd en waar illegaal afval werd gedumpt. Nu is het een groene oase van biodiversiteit, met inheemse bomen, struiken en kruiden, insectenvriendelijke bloemenweides, voedselbos, waterdoorlatende bestrating en een vijver met wadi opvang en afvoer van hemelwater. Met deze ecologische bedrijfsterreininrichting verkleint Groen-Infra de ecologische voetafdruk en is het een inspiratiebron voor de inrichting van andere bedrijfsterreinen.

'Een voorbeeld van vertraagde afvoer, die ervoor zorgt dat er bij hevige buien geen wateroverlast ontstaat'

Totale kosten: € 94.918,00
LEADER gemeenten: € 12.499,50
LEADER provincie: € 12.499,50

Locatie:

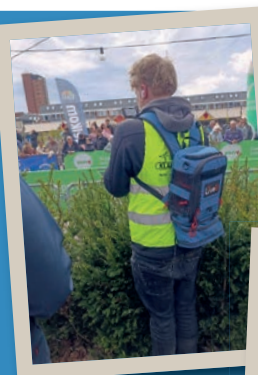
Sappemeer

Regio-omroep RTV1 gaat naar de dorpen

De radio- en TV-makers van streekomroep RTV1 signaleren enerzijds teruglopende belangstelling van regionale nieuwsgaring in dorpen door de media. Anderzijds is er juist een stijgende behoefte aan lokaal nieuws. Zo ziet de streekomroep voor de gemeenten Stadskanaal, Veendam en Borger-Odoorn een sterke stijging van bezoekers op de website, sociale media, radio en televisie. Vanwege het credo 'onbekend maakt onbemind' is het delen en verspreiden van nieuws en informatie uit dorpen van grote waarde voor de leefbaarheid.

RTV1 wil in het gapende gat duiken door nog meer te belichten

hoe onderlinge betrokkenheid, verbinding en leefbaarheid in de dorpen actief wordt beleefd. Daarvoor gaan journalistieke teams van RTV1 met vertegenwoordigers van dorpen in gesprek om onderwerpen te belichten die te maken hebben met onder meer cultuur, wonen, werk, onderwijs, ouderen, jongeren, religie en levensovertuiging en 'de pareltjes van het dorp'. LEADER doet een financiële bijdrage voor de aanschaf van apparatuur en de inzet van professionele journalisten voor de komende twee jaar.

Totale kosten: € 45.000,00
LEADER gemeenten: € 9.000,00
LEADER provincie: € 9.000,00

Locatie:

Veenkoloniën

Sportsbar De Dribbel, de nieuwe ontmoetingsplek van Vlagtwedde

Als mannen uit de regio en ondernemers met passie voor horeca zagen Lars van Ravenhorst en Martin Boer een behoefte aan sport- en horecavoorzieningen in Vlagtwedde en omgeving. Daarom openen zij Sportsbar De Dribbel in het hoofdgebouw van Parc Emslandermeer, waarin ook zwembad De Barlage is gevestigd. De nieuwe Sportsbar met binnen- en buitenteras ligt ook nabij Golf & Country Club Westerwolde, een haven, een minigolfbaan en Restaurant Nuver.

Het is de ambitie van beide ondernemers dat De Dribbel deel gaat uitmaken van hun onderneming Sportplaza. Het plan

is dat Sportplaza een arcadehal opent, waar bezoekers verschillende games kunnen spelen. Ook omvat het plan de opening van een jeu-de-boulesbaan en verhuur van fietsen en kano's. Deze nieuwe voorziening voor vertier, sport en spel stimuleert niet alleen een gezonde levensstijl, maar geeft ook sociale samenhang en gemeenschapszin een impuls. Hiermee willen beide ondernemers voorzien in een behoefte aan vertier en activiteiten voor de vele toeristen die het hele jaar door in Vlagtwedde en omgeving verblijven én voor inwoners van de regio.

Totale kosten: € 74.788,67
LEADER EU: € 12.500,00
LEADER gemeenten: € 6.250,00
LEADER provincie: € 6.250,00

Naam

Locatie:

Vlagtwedde

Versterking, verbetering en verduurzaming Stelmakerij wever in Mussel

Gebroeders Wever Wagenmakerij en Houtbewerking staat al sinds 1903 in hartje Mussel. De kleinzonen van de toenmalige eigenaar redden het pand dertien jaar geleden van de slopershamer en gaven het een functie als museum voor materieel en immaterieel erfgoed. Een stichting runt en exploiteert deze enige 'gewoon' werkende stelmakerij zoals in vroeger tijden.

Om Stelmakerij Wever toekomstbestendig te maken, het erfgoed te behouden, de museumstukken te presenteren en de educatieve functie te versterken, zette de stichting een project op touw. Zo was versterking

van het dak en vervanging van de dakpannen noodzakelijk voor behoud van het pand. Het nieuwe dak is tevens voorzien van zonnepanelen. Het café kreeg een facelift met een nieuwe glazen deur. Er zijn samen met twee scholen nieuwe, educatieve programma's ontwikkeld, onder meer over de geschiedenis van de makers, werken met hout en duurzaam hout. Verder zijn er films gemaakt over het immaterieel erfgoed, de vaste tentoonstelling is vernieuwd en het museum kreeg een audiotour, ook in het Gronings. Zo draagt stelmakerij Wever bij aan de leefbaarheid en toeristisch-recreatieve aantrekkingskracht van Mussel.

Totale kosten: € 57.200,00
LEADER gemeenten: € 11.440,00
LEADER provincie: € 11.440,00

Locatie:

Mussel

Uitbreiding speelbos Meeden met klimbok

Speelbos Meeden werd enkele jaren geleden aangelegd in het bos aan de rand van het dorp. Dit gebeurde onder meer met een LEADER-bijdrage. Het Speelbos is een duurzame trekpleister voor alle Meedenaren met als belangrijkste onderdelen water- en zandspelen, een hindernisroute, een educatieve natuurroute en een wilde bloementuin. Het is met hoofdzakelijk natuurlijke materialen gebouwd en ruim opgezet. Voor kinderen zijn er onder meer een voetbalveldje, schommelstelling, glijbaan, touwbrug, kabelbaan, wipwap, springveer en fietscarroussel.

In de jaren na de opening hoorde Dorpscoöperatie Meeden van

kinderen in de leeftijd van ongeveer 8 tot 12 jaar en hun ouders dat er voor deze leeftijdsgroep wat uitdaging ontbreekt. Daarom heeft de Dorpscoöperatie nu met steun van LEADER een klimbok in het speelbos geplaatst. Deze klimbok stimuleert de wat oudere kinderen om ook in het speelbos te gaan spelen. Zij kunnen er nu nog leuker samen spelen, klimmen en klauteren.

Totale kosten: € 25.810,39
LEADER gemeenten: € 4.405,20
LEADER provincie: € 4.405,19

Locatie:

Meeden

Aanleg strooiveld met bezinningsruimte op begraafplaats Slochteren

Het college van kerkrentmeesters van de protestantse gemeente Slochteren kreeg de laatste jaren steeds vaker het verzoek of er ook as kon worden uitgestrooid op de begraafplaats. Er was echter geen strooiveld. Deze begraafplaats is eigendom van de kerkelijke gemeente, maar in gebruik als algemene begraafplaats, waardoor de inwoners van Slochteren een band met de begraafplaats hebben. Dat uit zich in onderhoud door een groep vrijwilligers uit het dorp.

De beheerder van de begraafplaats ging aan de slag met de aanleg van een veld met bezinningsplekken in de vorm van bankjes. Ook is het strooiveld voorzien van een

hekwerk met een verwijzing naar de locatie. Dit hekwerk sluit qua uitstraling aan bij dat van de nabijgelegen Fraylemaborg om de historische relatie tussen beide vorm te geven.

Locatie van het strooiveld is een verwaarloosd stuk terrein, dat eerst ontruimd en geëgaliseerd moest worden. Ook woerde er de exoot Japanse Duizendknoop, die met wortel en tak uitgerooid moest worden voordat de werkzaamheden konden beginnen. Na de egalisatie is het terrein ingezaaid met gras en een meerjarig mengsel van wilde bloemen.

Totale kosten: € 25.000,00
LEADER gemeenten: € 5.000,00
LEADER provincie: € 5.000,00

Locatie:
Slochteren

Suppen in westerwolde vanaf Landgoed Bourtange Sellingen

Staan peddelen op een soort surfplank. Dat is Stand Up Paddle - ofwel suppen - en de plank heet een supboard. Suppen wordt snel populair, het is één van de snelst groeiende watersporten. Recreatiepark Landgoed Bourtange in Sellingen biedt iedereen de mogelijkheid om te gaan suppen op riviertje de Ruiten Aa, dat nabij het park door de prachtige natuur van Westerwolde meandert. Het is een duurzame vorm van actieve recreatie die uitstekend past in de natuur.

Landgoed Bourtange biedt suppen via een volledig geautomatiseerd verhuursysteem: de Sup Verhuurbox. Reserveren kan online, waarna de suppers de

locker openen, het supboard eruit halen en hun eigen spullen in de locker opbergen. Na het suppen spullen eruit, board erin en klaar. Hiermee is het suppen geheel zelfvoorzienend, wat het voor iedereen mogelijk maakt om altijd even te gaan suppen. Suppen in Westerwolde is er voor iedereen. Naast gasten van Landgoed Bourtange kunnen ook gasten van andere recreatieparken in de omgeving, mensen uit de regio en dagrecreanten gebruikmaken van deze voorziening.

Totale kosten: € 30.800,00
LEADER gemeenten: € 11.721,00
LEADER provincie: € 11.721,00

Locatie:
Sellingen

Streekhistorisch Centrum bruisende culturele ontmoetingsplek

Het Streekhistorisch Centrum (SHC) in Stadskanaal vertelt het verhaal van Stadskanaal en de Kanaalstreek op toegankelijke en aansprekende wijze. Dit gebeurt vanaf 2025 in een nieuw onderkomen onder hetzelfde dak als de openbare bibliotheek. Als bruisende culturele ontmoetingsplek met ruimere openingstijden is het SHC nu een toeristische aanwinst in het centrum van Stadskanaal. Ook levert het centrum een grotere bijdrage aan erfgoededucatie op scholen.

Het SHC was voorheen gevestigd in de statige, monumentale villa Huize Ter Marse. De nieuwe locatie is moderner, centraal

gelegen, beter toegankelijk voor iedereen en duurzaam. Ook zijn de bewaarmstandigheden en de toegankelijkheid van het archief er beter. Met steun van LEADER Oost-Groningen is de nieuwe locatie ingericht om er streekgeschiedenis, erfgoed en kunst te kunnen presenteren. Dit sluit nauw aan op de functie van de bibliotheek: een leven lang ontwikkelen, plezier in lezen en bevorderen van geletterdheid, digitale inclusie, burgerschap en basisvaardigheden. Onder het motto 'Hier vind je jezelf, elkaar, gisteren, vandaag en morgen' leidt samenwerking tot een programmering met exposities, presentaties, debat en muziek, met een belangrijke rol voor publieksparticipatie.

v.l.n.r. Helen Kämink, directeur Streekhistorisch Centrum, Rachel van den Hoogen, directeur-bestuurder van Biblionet en wethouder Egbert Hofstra van de gemeente Stadskanaal. De foto is gemaakt door Jaap Kok (SHC).

Totale kosten: € 652.080,00
LEADER EU: € 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50

Locatie:
Stadskanaal

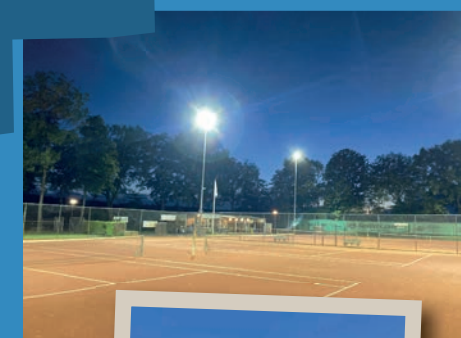
Duurzame baanverlichting voor Tennisclub Nieuwe Pekela

Bij Tennisclub Nieuwe Pekela spelen ruim honderd leden van jong tot oud hun trainingen, recreatieve potjes en wedstrijden. Dat gebeurt ook deels als het 's avonds donker is. Daarvoor waren de tennisbanen voorzien van zes lichtmasten met acht armaturen met gasontladinglampen. Deze waren duur in energiegebruik, gedateerd en onvoldoende bedrijfszeker. Er moesten regelmatig reparaties plaatsvinden en de lampen moesten gefaseerd ontstoken worden, anders gingen de lampen stuk.

Uit overweging van kostenbeheersing, duurzaamheid en praktisch gebruik heeft Tennisclub Nieuwe Pekela de

baanverlichting vervangen door duurzame led-sportveldverlichting. De verlichting wordt uitgelijnd om lichtvervuiling tot een minimum te beperken. Mede dankzij de bijdrage van LEADER Oost-Groningen aan de duurzame verlichting kan de tennisclub de contributie aantrekkelijk houden, zodat tennis ook in Nieuwe Pekela een laagdrempelige sport blijft.

Totale kosten: € 18.634,00
LEADER gemeenten: € 2.236,00
LEADER provincie: € 2.236,00

Locatie:
Nieuwe Pekela

Interview

Bakker Prins bakt authentieke streekproducten duurzaam bruin vanuit Scheemda

Groninger koek, oudewijvenkoek en roggebrood. Het is slechts een greep uit de typisch Groninger producten die de Oost-Groninger bakker Prins bakt. Ook voor het dagelijks brood in uiteenlopende varianten kunnen klanten terecht bij de zaak die ruim twintig jaar geleden begon in Scheemda en inmiddels ook winkels heeft in Delfzijl, Appingedam, Siddeburen en Winschoten. Na diverse uitbreidingen hield eigenaar Rick Prins zijn onderneming tegen het licht om het geheel toekomstbestendig en duurzaam te maken.

Rick Prins
Eigenaar Bakkerij Prins

De ambachtelijke bakker die de smaakvolle, E-nummer- en lactosevrije streekproducten bakt van granen die door zijn eigen familie worden verbouwd en vervolgens worden gemalen bij een malerij in de regio. Het klinkt alsof je een halve eeuw teruggaat in de tijd. Maar in werkelijkheid is dit misschien wel weer juist de toekomst. Minder transportkilometers betekent minder vervuiling en van grondstoffen uit eigen regio weet je zeker hoe zuiver en echt ze zijn. Dat is duurzaam, gezond en dus toekomstbestendig voedsel.

Werk aan de winkel

De duidelijke visie, het ambachtelijk vakmanschap en de verkrijgbaarheid op diverse plaatsen in de regio zijn ingrediënten voor een succesvolle onderneming, waar zo'n veertig mensen werken. Toch was er werk aan de winkel. Zo werden brood en banket op verschillende locaties gebakken. "Terwijl de banketbakkerij juist heel goed gebruik kan maken van de restwarmte van de broodbakkerij", vertelt Prins' zwager Boudewijn Rosman, die met zijn architectenbureau 1:1 architecten verantwoordelijk was voor het ontwerp en de begeleiding van de subsidieaanvraag.

De verouderde broodovens in hoofdvestiging Scheemda waren al vervangen door energiezuiniger exemplaren met voldoende capaciteit voor alle bakwerkzaamheden van de banketbakkerij. Wel moest er voor het onderbrengen van beide bakkerijen in Scheemda extra werkruimte komen. Die ruimte is ook nodig voor het

creëren van leerplekken en volwaardige stageplekken, waar de leermeesters van Bakker Prins de kneepjes van het ambachtelijke bakkersvak leren aan een volgende generatie.

Belevingswinkel

Tegelijk was ook de Scheemder winkel gedateerd. De wens leefde om de buitenkant het pand een meer authentieke uitstraling te geven. Rosman kwam met een ontwerp van een gevel waarin sierlijke, oorspronkelijke elementen te herkennen zijn. "De bestaande winkel is nu een belevingswinkel waarin de producten aantrekkelijker en overzichtelijk worden gepresenteerd", vertelt Rosman.

Brasserie met terras

De voormalige koffiecorner is nu een volwaardige brasserie met terras waar klanten kunnen genieten van de lekkere producten die er worden geserveerd. Hiervoor is ruimte gecreëerd door de leegstaande bakkerswoning onder hetzelfde dak bij de zaak te trekken. Volgens Rosman voorziet de brasserie zichtbaar in een behoefte: "We horen vaak van mensen dat er zo weinig aanbod van horeca is in de regio." Bakker Prins had met het oog op de praktische bedrijfsvoering de ambitie om alle veranderingen in de bedrijfsvoering in één keer en gelijk helemaal goed aan te pakken, een investering van ruim 370.000 euro. Zonder de LEADER-bijdrage van 125.000 euro was dit niet mogelijk geweest.

Uitbreiden en verduurzamen van bakkerij Prins Oost-Groningen

Bakkerij Prins met vestigingen in in Scheemda, Delfzijl, Appingedam, Siddeburen en Winschoten is specialist in 'ouderwets lekkere' regionaal en ambachtelijk gebakken, E-nummer- en lactosevrije broodsoorten en streekproducten zoals Groninger koek, oudewijvenkoek en kniepertjes. Bakker Prins gebruikt granen uit de regio, die onder meer verbouwd worden door zijn eigen familie in Scheemda en Zuidbroek. Mulder Pot in Kropswolde maalt het graan tot meel en bloem. Bakker Prins verkoopt zijn producten in de eigen winkels, maar levert ook aan horeca en andere winkels in de regio.

Om dit werk rendabel voort te zetten, waren dringend duurzame investeringen nodig. Zo verbruikten de verouderde ovens te veel gas. De banketbakkerij in Winschoten en broodbakkerij in Scheemda gingen samen verder op locatie Scheemda. Daar zijn energiezuinige ovens met voldoende capaciteit geplaatst. Ook is er op kosten bespaard door de twee winkels in Winschoten samen te voegen. Verder was de winkel in Scheemda te klein en de uitstraling van deze winkel gedateerd. Mede dankzij de bijdrage van LEADER Oost-Groningen kreeg deze winkel een klassieke houten pui en is de aangrenzende voorkamer van de woning omgebouwd tot sfeervolle brasserie.

'De banketbakkerij kan nu heel goed gebruik maken van de restwarmte van de broodbakkerij'

Totale kosten: € 371.945,00
LEADER EU: 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50

Locatie:

Scheemda

Verduurzaming en nieuwe vloer voor MFC velemansdroom Tjuchem

Dorpshuis Velemansdroom is het kloppend hart van Tjuchem. De accommodatie is in trek als onderkomen voor onder meer toneeluitvoeringen, binnensporten, concerten, discoavonden, rommelmarkten en als stemlokaal bij verkiezingen. Vanwege de kwetsbare vloer in de hal konden echter niet alle gewenste activiteiten er plaatsvinden. In andere gevallen werd de vloer eerst afgeschermd met platen, telkens een enorme klus voor de vrijwilligers. De nieuwe, sterke houten vloer maakt divers gebruik mogelijk, waardoor het dorpshuis uitgroeit tot multifunctioneel centrum (MFC).

Ook de isolatie, verwarming en warmwatervoorziening van

Velemansdroom voldeden niet meer aan de eisen van deze tijd. Vervanging van de gasboiler door een elektrische boiler op stroom van zonnepanelen, plaatsing van een hybride warmtepomp, uitbreiding van de ketelruimte en wandisolatie zorgen voor aanzienlijk minder energieverbruik en dus lagere stookkosten. Na deze renovatie is Velemansdroom klaar voor breder gebruik en een financieel gezonde toekomst.

Totale kosten: € 90.000,00
LEADER gemeenten: € 12.475,00
LEADER provincie: € 12.475,00

Locatie:
Tjuchem Projecten

Restauratie en herstel historisch tolhek Ter Apel

Het tolhek of kerkhek aan de Sellingerstraat in Ter Apel is door eigenaar Staatsbosbeheer in oorspronkelijke staat hersteld. Dit historische bouwwerk - dat oorspronkelijk stond in het verdwenen gehucht Oude Roodehaan aan het Winschoterdiep - fungeerde vele jaren als entree van het kloosterbos en de kloosterkerk van Ter Apel. De stenen kolommen raakten in de loop der tijd dermate in verval, dat Staatsbosbeheer ruim vijf jaar geleden besloot om de stalen hekken te verwijderen. Die lagen nog altijd in opslag.

Specialisten oordeelden dat het bouwwerk weliswaar gerestaureerd moest worden, maar dat er geen

sprake was van instabiliteit of een gevaarlijke situatie. In samenspraak met Museum Klooster Ter Apel en stichting Kloosterenclave Ter Apel werkt Staatsbosbeheer met dit restauratieproject en andere projecten - zoals bouw van een nieuwe brug en aanleg van het Kanukjespad - mee aan herstel en inrichting van de omgeving van het klooster als aantrekkelijk wandelgebied.

Totale kosten: € 40.728,60
LEADER gemeenten: € 6.250,00
LEADER provincie: € 6.250,00

Locatie:
Ter Apel

Verbetering van de toeristische infrastructuur in vesting Bourtange

Stichting Vesting Bourtange wilde de toeristische infrastructuur in het vestingstadje verbeteren en het historische plaatje verder perfectioneren. Daarvoor maakte het stichtingsbestuur een plan met een vijftal maatregelen.

Zo is het Pastoor Bastion - het enige onbebouwde bastion van Bourtange - voorzien van semi-verharding. Nu hoeven er tijdens evenementen geen rijplaten meer te worden gelegd, die optisch afbreuk deden aan de historische uitstraling en bovendien zorgden voor onveilige situaties. Hiermee is de ondergrond goed beloopbaar, veilig en toch groen. Ook is er bij de aanleg ondergrondse

bekabeling aangebracht voor stroomvoorziening tijdens evenementen.

Verder zijn er op verschillende plaatsen in de vesting paaltjes geplaatst om illegaal parkeren te voorkomen, want ook dat past niet in het historische plaatje. Op verzoek van bezoekers en bewoners zijn er in de vesting extra picknickbanken en afvalbakken geplaatst. Daarnaast zijn de mogelijkheden voor fietsenstalling verbeterd met demontabele stallingen. Tot slot zijn interessante plekken in de vesting nu beter vindbaar dankzij verbeterde bewegwijzering.

Totale kosten: € 72.000,00
LEADER gemeenten: € 12.499,50
LEADER provincie: € 12.499,50

Locatie:
Bourtange

Multifunctionele presentatieruimte voor zaadveredelingsbedrijf vandinter Semo

Totale kosten: € 83.964,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Vandinter Semo in Scheemda is een teler, veredelaar en verwerker van zaaizaad met internationale allure. Het bedrijf zet zich actief in voor verduurzaming van de landbouw door ontwikkeling van gewassen die het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen verder terugdringen en de bodemvruchtbaarheid verbeteren. Denk hierbij aan ontwikkeling van groenbemesters die resistent zijn tegen grondgebonden ziektes.

Het bedrijf doet bovendien actief aan kennisoverdracht aan bijvoorbeeld telers, agrarische coöperaties en handelshuizen. Dit gebeurt veelal tijdens veld demonstraties en kennisbijeenkomsten bij Vandinter Semo. Enerzijds

doordat het bedrijf de afgelopen vijftien jaar is uitgegroeid tot samenwerkingspartner van grote agrarische coöperaties en anderzijds omdat de overheid agrarische voorlichtingsactiviteiten fors heeft teruggeschroefd, is er bij het bedrijf behoefte aan grotere en betere faciliteiten voor kennisoverdracht. Daarom is er met steun van LEADER Oost-Groningen een nieuwe, grote, toekomstbestendige multifunctionele ruimte ingericht met facilitaire voorzieningen en klimaatbeheersing. Ook kan de omgeving hiervan gebruikmaken voor buurtbijeenkomsten.

Locatie:
Scheemda

Led-baanverlichting voor tennisvereniging Kolham

Om in de duisternis te kunnen tennissen, is flink wat licht nodig. De bestaande, traditionele baanverlichting van Tennisvereniging Kolham slurpte dan ook behoorlijk veel elektriciteit. Tennis wordt immers veelvuldig in de avonden gespeeld. Met het oog op een duurzame toekomst, zowel ecologisch als economisch, besloot de Kolhamster tennisclub de baanverlichting op de twee gravelbanen te vervangen door ledverlichting. Hiermee bereikt de club een besparing op elektriciteitsverbruik van ongeveer vijftig procent.

Deze vervanging is een volgende stap in de verduurzaming van Tennisvereniging Kolham. Al eerder liet de club de verlichting alle binnenruimtes van het clubhuis vervangen door ledverlichting. Ook zijn er 24 zonnepanelen geplaatst en werd enkele jaren geleden de CV-ketel vervangen door een HR+-ketel. Resultaat van de verduurzaming van de tennisvereniging is een sterke verbetering van de exploitatie.

Totale kosten: € 11.947,02
LEADER gemeenten: € 2.389,40
LEADER provincie: € 2.389,41

Locatie:
Kolham

Een lagere energierekening voor voetbalvereniging FC Ter Apel '96

De energiekosten rezen de pan uit bij voetbalvereniging FC Ter Apel '96. De club moest zo diep in de buidel tasten om de stroom- en gasrekeningen te betalen, dat er zelfs reserves moesten worden aangesproken. Dat moest anders, vond de club. Na een eerste quick-scan plukte FC Ter Apel het laaghangend fruit, waarmee de club snel op kosten bespaarde. Dat was echter niet voldoende. Om ook op lange termijn financieel gezond te blijven, moest er meer gebeuren op sportpark 't Heem.

Bij het ontwikkelen van het verduurzamingsplan kreeg de Ter Apeler voetbalclub hulp van De Groene Club. Op basis van

onderzoek kreeg de club advies om te investeren in een aantal duurzame maatregelen: het plaatsen van 120 zonnepanelen, airco's met warmtepompen voor snel verwarmen en koelen van de kantine en een zonnecollectoren met condenserende HR-gasboiler voor de douches en verwarming van de accommodatie. Dankzij deze maatregelen bespaart de club veel op uitgaven, waardoor onder meer de contributie voor de leden betaalbaar blijft.

Totale kosten: € 14.825,45
LEADER gemeenten: € 1.675,00
LEADER provincie: € 1.675,00

Locatie:
Ter Apel

VV Sellingen naar een sportieve en duurzame toekomst

Snel stijgende energieprijzen drukten zwaar op de begroting van voetbalvereniging Sellingen. Sportief gaat het de club zeer voor de wind de laatste jaren. Het vlaggenschip komt zelfs al enkele seizoenen uit in de tweede klasse, een zeer hoog niveau voor een dorpsclub als Sellingen. Ook financieel was de club gezond. Dat willen de geel-zwarten graag nog heel lang zo houden, maar volgens het bestuur vormden de stijgende energiekosten 'een grote bedreiging voor de vereniging'.

Verduurzamen was daarom noodzakelijk. De club plaatste een slimme thermostaat en maakte leden bewust van het

belang van wat korter douchen, lichten uitdoen en deuren sluiten. Maar dat was niet genoeg. De energieadviseur van Sportstroom bracht een energiebesparingsadvies uit: vervang veldverlichting door ledlampen, verwarm van kleedkamers met infraroodpanelen op bewegingsdetectie en wek zelf stroom op met zonnepanelen. Dit ging VV Sellingen doen. Daarnaast plaatste de club per douche- en kleedruimte een doorstroomboiler. De douches zijn onafhankelijk regelbaar en hebben waterbesparende koppen. Hiermee heeft en houdt de club een gezonde toekomst.

Totale kosten: € 160.029,30
LEADER gemeenten: € 7.500,00
LEADER provincie: € 7.500,00

Locatie:
Sellingen

Nieuwe verlichting en minder energieverbruik omnisportvereniging Drieborg

Met de aanleg van veldverlichting kunnen sporters eindelijk ook na zonsondergang trainen bij Omnisportvereniging Drieborg. Ondanks de extra verlichting bij het trainingsveld, is het energieverbruik van de club juist gedaald. In het clubhuis zijn infraroodpanelen geplaatst, de warmwatervoorziening is verduurzaamd en er zijn zonnepanelen op het dak van de kantine en de kleedkamers gelegd.

Drieborg is een dorp van bescheiden omvang. Desondanks telt de plaatselijke sportvereniging maar liefst 160 leden. De sporters komen ook uit diverse dorpen in de omgeving zonder een gelijksoortige

sportclub. De activiteiten van de club worden mogelijk gemaakt door de inzet van zo'n tachtig vrijwilligers. Zij staken ook de handen uit de mouwen bij de bouw van nieuwe kleedkamers en een nieuwe kantine de afgelopen jaren. Nu het trainingsveld is voorzien van verlichting en verduurzaming zorgt voor een lagere energierekening, is de club (bijna) helemaal klaar voor de toekomst.

Totale kosten: € 100.250,00
LEADER gemeenten: € 7.500,00
LEADER provincie: € 7.500,00

Locatie:
Drieborg

Interview

Racketsport voor iedereen dankzij pickleball bij tennisclub LTC NOHN

De tennisers van Tennisclub LTC NOHN in Sappemeer slaan in de toekomst ook met harde paddles, kunststof ballen met gaten Net Over Het Net (NOHN). Deze racketsport in opkomst heet pickleball en de Sappemeester tennisvereniging legde twee outdoorbanen aan voor het beoefenen van pickleball.

Frans Luijckx en Jeroen Gotlieb
Pickleball bij tennisclub NOHN
Sappemeer

“Voor veel mensen is het spelen van tennis op een bepaald moment niet meer mogelijk. Er bestaat wel OldStars Tennis met zachtere ballen die twee keer mogen stuiten, maar ook dat kunnen velen - inclusief ik zelf - niet blijven spelen vanwege blessures en andere lichamelijke ongemakken”, vertelt de 65-jarige Frans Luijckx, lid van de Werkgroep Pickleball van LTC NOHN. “Zelf kan ik vanwege een schouderkwetsuur helaas niet meer tennissen. Ik heb een paar keer pickleball gespeeld en merk dat dit wel lukt. Het is aanzienlijk minder explosief en je hoeft minder kracht te zetten dan bij tennis. Ik vind het leuk en belangrijk om te blijven sporten.”

Laagdrempelig

Pickleball is de snelst groeiende sport van de Verenigde Staten. De bekendste ambassadeurs zijn voormalig toptennissers André Agassi en Steffi Graf. Ook de Nederlandse tennisbond KNLTB heeft de sport omarmd. Na tennis, tafeltennis, badminton, squash en sinds enkele jaren padel is pickleball een volgende nieuwe racketsport. Voorziet dit in een behoefte? “Dat verwachten wij zeker”, zegt LTC NOHN-voorzitter Jeroen Gotlieb. “Pickleball is bijzonder laagdrempelig, het is gemakkelijker te leren dan tennis. Pickleball is het best te omschrijven als een combinatie tussen tafeltennis en badminton. Het wordt gespeeld op een veld dat ongeveer het formaat heeft van een badmintonveld. Op de gecoate asfaltbanen kan de sport het hele jaar door gespeeld worden.”

Regionale competitie

LTC NOHN zoekt uitbreiding van het aanbod naast

tennis en oriënteerde zich in eerste instantie op padel. Het aanbod van die sport bleek in de regio al in ruime mate voorhanden. Dus kwamen ze uit bij pickleball. Een delegatie van de club speelde voor het eerst op een outdoorbaan in Hollandscheveld. Bij badmintonclub BaHoSa in Hoogezand waren ze aanwezig bij een indoortoernooi. “Wij zien dit niet als concurrentie, integendeel. Met de andere tennisverenigingen in gemeente – Kalkwijk, De Stirum en ALOË - onderhouden wij ook uitstekende contacten en werken we prima samen. Wij hopen dat er in de regio ook meer pickleballbanen komen, zodat er bijvoorbeeld een regionale competitie op touw gezet kan worden.”

Nieuwe leden

Om de sport te promoten, gaan vrijwilligers van NOHN de boer op. Zo is er een publiciteits- en communicatieplan opgesteld met medewerking van een studente Communicatie aan de Hanzehogeschool in Groningen. De club hoopt hiermee veel nieuwe leden te trekken.

Hoe belangrijk was de LEADER-bijdrage voor de realisatie van de pickleballbanen? Luijckx: “Essentieel. Zonder LEADER-bijdrage waren de banen er zeker weten niet gekomen. We zijn er dolgelukkig mee.” Gotlieb benadrukt de rol van de gemeente Midden-Groningen: “Er kwamen ook financiële bijdragen uit gemeentelijke fondsen. Verder is de grond waarop ons complex staat van de gemeente, we hadden dus toestemming nodig voor de aanleg. Dat was geen enkel probleem.”

Pickleball nieuw bij tennisclub NOHN Sappemeer

Tennis heeft landelijk te maken met teruglopende populariteit. Tennisclubs zien ledenaantallen afnemen en de leden vergrijzen. Ook bij de meer dan 100 jaar oude tennisclub NOHN in Sappemeer zochten ze naar een manier om jongeren weer enthousiast te maken voor racketsport. Veel tennisclubs kiezen voor padel, maar vanwege het ruime aanbod van padel in de omgeving en de snel groeiende populariteit van pickleball in de toonaangevende Verenigde Staten, investeerde NOHN in de aanleg van twee pickleballbanen.

Pickleball is een mix van tennis, badminton en tafeltennis die wordt gespeeld op een veld met de afmetingen van een badmintonveld in de open lucht. Je speelt het met een oversized tafeltennisbatje en een geperforeerde bal. De nationale tennisbond KNLTB tipt pickleball als een sport met potentie en mede daarom ziet NOHN pickleball als een verrijking van het aanbod waarmee zij bestaande leden activeren en nieuwe leden enthousiasmeren voor de sport. Want, zo zegt de club: ‘Pickleball is een sport voor iedereen, alle leeftijden en alle niveaus! Het is makkelijk te leren en het geeft veel plezier.’

‘Zonder LEADER-bijdrage waren de pickleballbanen er zeker weten niet gekomen’

Totale kosten: € 80.000,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie:

Sappemeer

Proeflokaal, ontvangst- en verkoopruimte wieke Distillers Ommelanderswijk

Sinds 2019 is er whisky in de maak in de enige boerderij-distilleerderij van de provincie Groningen: Wieke Distillers in de boerderij van Nieboer in Ommelanderswijk. Na jaren van geduld - zoals vereist voor whisky - is de eerste single malt van Wieke Distillers een feit. En inmiddels liggen er veertien vaten met in totaal zo'n achtduizend liter spirit te rijpen.

Whiskyliefhebbers vragen om beleving, het ware verhaal achter de drank inspireert. De unieke aanpak, de rijke geschiedenis van Veendam en de Veenkoloniën, het akkerbouwbedrijf, de gewassen en de distilleerderij lenen zich voor een prachtig verhaal over deze eerlijke

producten. Ontvangst van gasten in de karakteristieke Veenkoloniale boerderij, met rondleidingen, toekijken bij het maken de dranken en gelegenheid tot proeven van de whisky en andere zelfgestookte dranken als rum, gin en bierbrand (gedistilleerd bier) dragen bij aan de culinaire ervaring. Hiervoor richtte de distilleerderij een proef-, ontvangst- en verkoopruimte in, waar nog altijd de sfeer hangt van de voormalige paardenstal. Zo kunnen bezoekers individueel en in groepen genieten van deze echte Groninger dranken.

Totale kosten: € 71.500,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie:
Ommelanderswijk

Gerecycled kunststof stelkozijnen van Vika Bellingwolde

Vika Kunststof Kozijnen in Bellingwolde nam een geavanceerd recycling- en productieproces in gebruik voor productie van profielen van gerecycled kunststof voor het maken van stelkozijnen. De bouwsector maakt nog altijd volop gebruik van houten stelkozijnen, wat niet bepaald duurzaam is. Bovendien is de productie arbeidsintensief en tijdrovend.

Er bestaan al wel kunststof stelkozijnen, maar alleen voor renovatieprojecten. Deze zijn bovendien niet gemaakt van gerecycled kunststof. Dankzij hergebruik van kunststof zijn deze stelkozijnen een financieel

zeer aantrekkelijk alternatief voor houten stelkozijnen. Het productieproces is aanzienlijk efficiënter en de levensduur is twee tot drie keer langer. Bovendien zijn de kunststof stelkozijnen lichter van gewicht, waardoor ze gemakkelijker te hanteren zijn. Ook hebben ze een hogere isolatiewaarde en kunnen ze met isolatiekernen of stalen profielen worden aangepast aan de specifieke eisen van nieuwbouwwoningen. Vika verwacht met deze innovatie binnen drie tot vier jaar twintig nieuwe arbeidsplaatsen te creëren.

Totale kosten: € 332.360,00
LEADER EU: € 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50

Locatie:
Bellingwolde

VV Veerleer geeft gas op groen

'Sportpark Veerleer moet voor amateurvoetballers net zoals een hemelpoort betreden', waren ooit de veelzeggende woorden van de verslaggever van website Over de Bal. De verwarming en warm water in de kantine, kleedkamers en het monumentale kleedgebouw op het lommerrijke sportpark verbruikten echter veel gas, wat voor de club een grote kostenpost was. Om de lasten voor milieu en de clubkas te verlagen, nam de vereniging maatregelen om zo veel mogelijk over te stappen op gebruik van duurzame energie.

Het monumentale kleedgebouw van de club is opgenomen in de lijst van karakteristieke objecten

in de gemeente Westerwolde. Om dit pand te behouden, had het dringend onderhoud nodig. Om het opnieuw in gebruik te nemen als kleedruimte, was bovendien verduurzaming noodzakelijk. Ook de kantine en overige kleedkamers zijn verduurzaamd. Vloeren zijn aangepakt en voorzien van vloerverwarming, wanden en plafonds zijn geïsoleerd, er is een zonneboilersysteem in gebruik genomen en de cv-ketel is vervangen door een hybride warmtepompinstallatie. Ook kreeg het 45-plus veld ledverlichting. Zo bespaart de club minstens zestig procent op gasverbruik.

Totale kosten: € 124.556,00
LEADER gemeenten: € 7.500,00
LEADER provincie: € 7.500,00

Locatie:
Veerleer

Groter pand voor woninginrichting Olsder Nieuwolda

Totale kosten: € 101.325,00
LEADER gemeenten: € 12.497,50
LEADER provincie: € 12.497,50

Het pand van de burens komt maar één keer te koop. En laat dat in het geval van Woninginrichting Olsder in Nieuwolda nou net op het moment gebeuren, dat de ondernemer zich meer en meer realiseerde dat de veranderende markt vroeg om uitbreiding en betere presentatie van het assortiment. Zo wilde de woninginrichter inspelen op de vraag door het bestaande assortiment van woningstoffering en meubelen uit te breiden met kleinmeubelen en bedden, een ambachtelijk en kwalitatief onderscheidend assortiment. Het pand van de burens - een voormalige onderneming in tuin- en parkmachines - biedt daarvoor de ideale ruimte.

Om te kunnen fungeren als showroom van de woninginrichter, moest het pand wel worden verbouwd. Zo was een nieuw systeemplafond met passende verlichting vereist. Ook de afwerking van wanden en vloeren moest passen bij het representatieve uiterlijk van de showroom. Verder is er met steun van LEADER Oost-Groningen geïnvesteerd in aanpassing van de gevel en diverse installatiewerken.

Locatie:
Nieuwolda

Ledverlichting voor tweede trainingsveld en voetbalkooi vv HSC in Sappemeer

De verlichting op het tweede trainingsveld en in de voetbalkooi van voetbalvereniging HSC in Sappemeer was ondermaats en bestond uit een 'ratjetoe aan armaturen'. Regelmatig moesten vrijwilligers van de club met een hoogwerker omhoog vanwege storingen in de meer dan twintig jaar oude verlichting. Kortom, het trainen onder deze verlichting was nauwelijks meer te doen. Het was de hoogste tijd voor vervanging. Daarbij koos de club voor duurzame verlichting die voldoet aan de NOC/NSF-normen.

HSC deed de afgelopen jaren al veel aan verduurzaming, met onder meer zonnepanelen, een

volledig verduurzaamd clubhuis en ledverlichting op het wetravel (wedstrijd- en trainingsveld). De nieuwe verlichting van het tweede trainingsveld bestaat uit zes achthoekige masten met led-armaturen. De verlichting is energiezuinig, heeft een lange levensduur, vergt minder onderhoud en is bijzonder secuur gericht op het veld, zodat er sprake is van minimaal strooilicht. En dat is goed voor de natuur en de omgeving.

Totale kosten: € 34.583,68
LEADER gemeenten: € 6.916,73
LEADER provincie: € 6.916,73

Locatie:

Sappemeer

Gezamenlijke pluk- en moestuin weddermarke in wedde

'Wij boeren slim' staat er op de website van innovatief akkerbouwer Hendrik Luth uit Wedde. Luth boert schoner, gezonder en beter. Ook zet hij zich actief in om de afstand tussen de landbouw en maatschappij te verkleinen. Zo mogen mensen er al jaren gratis zonnebloemen plukken. Luth praat met mensen, beantwoordt vragen, neemt misvattingen weg en luistert goed.

Zo hoorde hij de wens om op zijn grond een gezamenlijke pluk- en moestuin aan te leggen op zijn grond. Hij omarmde dit plan en stelde hiervoor 3500 vierkante meter grond beschikbaar. Deelnemers verbouwen er hun

eigen groenten en kruiden. Ze ontmoeten elkaar, werken er samen en leren nieuwe teelttechnieken. Ook kregen ze professioneel advies bij de aanleg. In de tuin staan een vijftig vierkante meter grote kas en een tuinschuur voor de opslag van gereedschappen. Er zijn tien hoogstamfruitbomen geplant. Pluk- en moestuin Weddermarke maakt vooralsnog deel uit van het akkerbouwbedrijf, maar de bedoeling is dat deze op termijn zelfstandig wordt. Daarom krijgt de tuin met steun van LEADER ook een eigen website met een webshop.

Totale kosten: € 67.500,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie:

Wedde

Werkplaats voor duurzame houtbewerker Behoudt in Onstwedde

Houtwerkplaats Behoudt verwerkt duurzaam hout tot maatwerk in hoogwaardige houten bouwproducten. Het concept is een succes. Vanwege sterke groei verkaste het drie jaar jonge bedrijf vanuit Assen naar een grotere werkplaats op bioboerderij Landleven in Onstwedde. Ook had het bedrijf behoefte aan upgrade van het machinepark om de productiecapaciteit te vergroten. LEADER draagt bij aan de bouw en inrichting van de nieuwe werkplaats met opslagruimte in Westerwolde.

De nieuwe werkplaats in Onstwedde draagt bij aan het realiseren van verschillende ambities, zoals het gebruik van

lokaal hout uit Westerwolde en circulair gebruik van hout. Ook versterken de verschillende bedrijfsactiviteiten op Landleven elkaar. Zo is het mogelijk dat Behoudt in eigen beheer opgewekte groene stroom gaat gebruiken. Ook komt de houtwerkplaats via de erfwinkel van Landleven in contact met de doelgroep.

Totale kosten: € 38.651,19
LEADER gemeenten: € 7.730,00
LEADER provincie: € 7.730,00

Locatie:

Onstwedde

Uitbreiding en verbetering faciliteiten Allround Watersport Meerwijk

Jachthaven, watersportwinkel en werf Allround Watersport Meerwijk aan het Zuidlaardermeer breidde de mogelijkheden voor verblijfsrecreatie verder uit. Nadat er eerder camperplaatsen waren aangelegd, is er op de kop van de jachthaven nu een aanlegsteiger met stroomzuilen voor zes à zeven exclusieve, tijdelijke ligplaatsen voor varende passanten gerealiseerd. Vanaf deze ligplaatsen hebben de opvarenden uitzicht op een natuureiland met onder meer bevers, otters en bijzondere vogels. Ook is er een extra sanitairgebouw geplaatst met douches, wasgelegenheid en toiletten. Reserveren voor deze tijdelijke ligplaatsen kan via internet.

Verder zijn er nu twee sloepen te huur. Hiermee kunnen huurders naar de paviljoens en overige recreatieplekken aan het Zuidlaardermeer en naar onder meer Groningen, Hoogezand en het Schildmeer varen. Dit is een extra toeristische voorziening die van Meerwijk meer maakt dan alleen een tussenstop, het wordt meer en meer een aantrekkelijke vakantiebestemming voor een langdurig verblijf.

Totale kosten: € 64.050,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie:

Kropswolde

Interview

Kinderen spelen en leren in het groen in plaats van grijs

Het saaie grijze schoolplein van basisscholen CBS De Zaaier en OBS De Clockeslach in Vlagtwedde is met steun van LEADER veranderd in een uitdagende dorpsbrink waar de natuur centraal staat. Kinderen van beide basisscholen en de kinderopvang - die alle onder hetzelfde dak van MFA 't Aambeeld zijn gevestigd - kunnen er samen spelen, samen ontdekken en samen in het groen spelen. Directeur Natasja Smit van De Zaaier en Sander Zijlstra van De Clockeslach zijn het eens: "Zonder de LEADER-bijdrage was de realisatie van het groene schoolplein niet mogelijk geweest."

Natasja Smit en Sander Zijlstra
CBS De Zaaier en OBS De Clockeslach
Vlagtwedde

Het groene plein is openbaar toegankelijk, ook buiten schooltijden, zodat het ook een ontmoetingsplek wordt voor de buurt, kinderen en gezinnen. Ook sluit het groene plein aan op het natuurgebied achter 't Aambeeld, zodat het plein ook een educatief startpunt is voor natuurliefhebbers. Veiligheid is een belangrijk thema bij de aanleg van speelvoorzieningen zoals het groene plein. Daarom is de gemeente Westerwolde nauw betrokken bij de realisatie.

De natuur centraal

De natuur staat centraal op het groene schoolplein. Zo is er een 'tiny forest' op het plein te vinden. Dit kleinschalige bos met inheemse bomen en struiken als linden en hazelaars is aangeplant in overleg met Natuurmonumenten. Deze organisatie is betrokken bij de uitvoering omdat het plein een soort poort naar de natuur aan de rand van Vlagtwedde wordt. Er is een verbinding vanaf de MFA via de Wischmei naar het natuurgebied Ruiten A en Veelerdiep. Via dit beekdallandschap zijn onder meer de beheergebieden van Natuurmonumenten te bereiken. Op het groene schoolplein is een waterloop te vinden waar de kinderen met water en blubber kunnen spelen. "De kinderen komen dan natuurlijk soms nat en vies in de klas na het spelen, dat vinden ze zelf niet erg en nemen wij graag voor lief", zegt directeur Natasja Smit van De Zaaier.

Is het langere tijd droog geweest, dan wordt de waterloop nat gehouden met een pomp.

Speluitdagingen

Het groene schoolplein is goed voor de biodiversiteit én maakt leerlingen gezonder en gelukkiger. Zo heeft het plein een educatief karakter met diverse speluitdagingen. Kinderen kunnen er bijvoorbeeld voetballen of het kingspel spelen. Ook staan er robiniahouten toestellen om op te balanceren. De kinderen kunnen op het groene plein naar hartelust klimmen en klauteren. "Ze leren er van de natuur. Het plein biedt voldoende mooie aanleidingen voor aanschouwelijk onderwijs, zo kunnen we de kinderen heel praktisch leren over de natuur", vertelt directeur Sander Zijlstra van De Clockeslach.

Buitenklas

In het groen van het plein is een klein amfitheater te vinden met zitbankjes in een U-vormige opstelling. Deze plek gebruiken beide scholen voor het geven van lessen in de buitenlucht, zoals bijvoorbeeld in Zweden al heel gebruikelijk is. "Ook wij willen hier het onderwijs niet altijd binnen vier muren houden", zegt Zijlstra. "Bij de aanleg is een groot deel van het werk uitgevoerd door vrijwilligers zoals ouders van leerlingen. Ook de leerlingen hielpen mee. Daarnaast waren er lokale bedrijven die sponsorden in natura. Met elkaar hebben we er wat moois van gemaakt."

Groen schoolplein voor MFA 't Aambeeld in Vlagtwedde

Sinds 2010 staat in Vlagtwedde 't Aambeeld, een MFA met daarin twee basisscholen en verschillende partijen die zich bezighouden met de ontwikkeling van kinderen, zoals het consultatiebureau, kinderopvang, peuterspeelzaal en twee basisscholen. Destijds was het schoolplein een sluitpost. Grijs overheerste in tegels, steen, hekwerk en fietsenstallingen. De kinderen moesten het doen met een paar speeltoestellen, het was een weinig aantrekkelijke speelplek.

Daarom was het de hoogste tijd voor groen in plaats van grijs. Een schoolplein in de vorm van een uitdagende dorpsbrink waar de natuur centraal staat,

met voldoende speel- en ontdekmogelijkheden voor de kinderen van Vlagtwedde. Ze kunnen er veilig en overzichtelijk, maar ook uitdagend en spannend op ontdekkingstocht, met water en zand spelen, hutten bouwen en verstoppertje spelen. Het is het schoolplein van de toekomst, waar kinderen leren van en in de natuur. Ze proeven van eetbaar groen en zoeken er planten en dieren. Het groene schoolplein is goed voor de biodiversiteit, toekomstbestendig én maakt leerlingen gezonder en gelukkiger.

Totale kosten: € 270.600,00
LEADER EU: € 53.500,00
LEADER gemeenten: € 26.750,00
LEADER provincie: € 26.750,00

'Het groene plein maakt leerlingen gezonder en gelukkiger'

Locatie:

Vlagtwedde

Uitbreiding clubgebouw v.v. Damacota Nieuwe Pekela

Bij voetbalvereniging Damacota op sportpark Burgemeester Boekhoven in Nieuwe Pekela staan ze met twee voeten op de grond, iedereen is er gelijk. Het clubgebouw werd te klein en het ledental van deze gezellige zaterdagvereniging loopt op. Vooral het damesvoetbal zit er sterk in de lift. Daardoor stonden er soms lange rijen voor het enige damestoilet. Dat moest anders, vond de club.

En dus kwam er een aanbouw aan de achterzijde van het clubgebouw, waarin twee extra damestoiletten te vinden zijn. Het oude damestoilet is verbouwd tot mindervalidentoilet. In het nieuwe gedeelte is ook een zeer gewenste uitbreiding van de

keukenberging ingericht. Dit maakt het mogelijk dat horecaleveranciers zelfstandig bevoorraden en emballagecontainers ophalen. Voorheen moest daarvoor altijd iemand van de vereniging aanwezig zijn. Verder is het ballen- en materiaalhoek uitgebreid, zodat de elftallen hun trainingsmaterialen eenvoudig overzichtelijk kunnen opbergen.

Totale kosten: € 94.359,14
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie: Nieuwe Pekela

Café De Jacht blaast dorpsgevoel oostwold nieuw leven in

Totale kosten: € 60.331,00
LEADER gemeenten: € 12.066,20
LEADER provincie: € 12.066,20

In Oostwold verdwenen in de loop der tijd vele traditionele voorzieningen. Dorpsbewoners hebben overal, ook in Oostwold, behoefte aan een plek voor samenkomst en ontmoeting. De uitbaters van café, cafetaria, biljartzaal en zaalverhuur De Jacht willen gemeenschapszin faciliteren met een zaak die een epicentrum van het dorpsleven is. Van een praatje onder het genot van een kopje koffie in de ochtend tot een gaaf evenement in de avond, café De Jacht moet een warme en gastvrije omgeving zijn waar iedereen zich thuis voelt.

Om deze rol met nog meer verve te kunnen spelen, breiden de uitbaters

het terras op de begane grond uit. Zo kunnen er niet alleen meer gasten verpozen, het maakt het terras ook geschikt voor het houden van evenementen. Verbouwing van de kleine spoelkeuken vergroot de mogelijkheden om gasten te bedienen. Verder is er een sfeervol dakterras met buitenkeuken, barbecue en overkapping aangelegd op het platte dak om besloten groepen beter te bedienen. Café wil er niet alleen zijn voor Oostwolders. Daarom breidt de zaak uit met een comfortabele B&B.

Locatie: Oostwold

Lokaal en duurzaam koken in energieneutraal restaurant en B&B Bruut in Sellinger

Een kleinschalige horecagelegenheid waar ze uitsluitend vers koken met zo veel mogelijk lokale en duurzame producten. Gasten van restaurant Bruut in Sellinger kunnen de vers bereide maaltijden in het restaurant nuttigen of afhalen. Ook biedt de zaak een kleine ijsalon waar ambachtelijk ijs met een regionale touch verkrijgbaar is. Verder ligt er bij de zaak een gezellig terras als pleisterplaats voor zowel toeristen als lokale bewoners. De multifunctionele zaal is een veelzijdige ruimte voor evenementen zoals bruiloften en muziekavonden. Met drie B&B-kamers speelt Bruut in op de groeiende vraag naar overnachtingsmogelijkheden in de regio.

Restaurant Bruut - gevestigd in het pand waar in het verleden vele jaren het bekende etablissement De Heksenketel was gevestigd - was al geruime tijd gesloten, onder meer vanwege stijgende energiekosten, achterstallig onderhoud en de coronapandemie. Mede dankzij de bijdrage van LEADER Oost-Groningen staat er nu een energieneutraal restaurant, onder meer door gebruik van zonnepanelen en warmtepompen. Samenwerking met boeren en leveranciers in de regio bevordert een korte voedselketen en ondersteunt de lokale economie.

Totale kosten: € 898.000,00
LEADER EU: € 62.499,00
LEADER gemeenten: € 31.249,50
LEADER provincie: € 31.249,50

Locatie: Sellinger

Dorpshuis De Riggel in Boven Pekela toekomstbestendig

Totale kosten: € 120.054,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Dorpshuis De Riggel in Boven Pekela is de laatste tien jaar stapsgewijs gemoderniseerd en verduurzaamd. Verlaging van energiekosten gaf het dorpshuis meer financiële armslag, waardoor de huurtarieven en kosten voor gebruikers zoals verenigingen en bewonersinitiatieven betaalbaar bleven. Alles wat er gebeurt, wordt gedragen door vrijwilligers. In de hechte gemeenschap van Boven Pekela, waar verder geen horecagelegenheid bestaat, draagt De Riggel bij aan een bloeiend verenigingsleven en betaalbare uitgaansmogelijkheden voor jong en oud.

Dankzij deze stappen vooruit, leeft er steeds sterker de vraag naar het houden van grotere evenementen, zoals concerten en voorstellingen voor mensen uit Boven Pekela en wijde omtrek. Daarvoor was er één grote, multifunctionele zaal nodig. Dat is gerealiseerd door de wand tussen de grote zaal en de aangrenzende serre te vervangen door een glazen schuifpui. Ook is de serre gemoderniseerd en kregen de lichtinstallatie en podiumgordijnen een upgrade. Voor buitenevenementen zoals buurtbarbecues en buitenconcerten is het terras opnieuw ingericht en een buitenpodium aangelegd.

Locatie: Boven Pekela

Een droom van een speeltuin in Boven Pekela

Gezond en groen ontmoeten, bewegen en beleven. Dat is een droom van een speeltuin in Boven Pekela, een speel- en ontmoetingsplek die uitdaagt tot interactie, spelen, leren en ontdekken. Deze groene speeltuin biedt alle kinderen in Boven Pekela de gelegenheid om veilig te kunnen spelen, nu en in de toekomst. Ze kunnen zich er verstoppen, er veilig voetballen, tennissen en basketballen. De kinderen spelen er in een groene en inspirerende omgeving.

De speeltuin ligt op de plek van het oude schoolplein. Dit plein is nu een openbare speel-, sport- en ontmoetingsplaats waar voor

diverse leeftijdsgroepen van alles te beleven is. Het plein is compleet opnieuw ingericht met hippe, hedendaagse, sportieve speeltoestellen, gezellige bankjes en tafels en veel groen. Dit gebeurde op basis van een ontwerp dat een architect maakte op basis van tekeningen, verhalen en wensen van kinderen, jongeren, volwassenen en senioren uit Boven Pekela. Daarbij werd één ding heel duidelijk: het nieuwe plein moest een plek worden die voor iedereen leuk is!

Totale kosten: € 122.500,00
LEADER gemeenten: € 12.500,00
LEADER provincie: € 12.500,00

Locatie:
Boven Pekela

Twee padelbanen voor tennisvereniging De Stirum Hoogezand

Tennisvereniging De Stirum in Hoogezand bouwt een nieuwe hal met daarin twee padelbanen. Hiermee wil de tennisclub aantrekkelijker worden voor nieuwe, jonge leden, die via padel ook in aanraking komen met tennis. Zo wil de vereniging het ledental op peil houden. Bovendien zorgt de toevoeging van padel ervoor dat de huidige leden meer gaan sporten. De padelbanen verbeteren de mogelijkheden om te sporten in verenigingsverband, wat de sociale samenhang versterkt.

Voor de aanleg van de twee padelbanen is de bouw van een hal noodzakelijk. Het spelen van padel gaat gepaard met behoorlijk

wat geluid. Onderzoek van De Stirum wees uit dat de aanleg van banen in de buitenlucht geen optie is in verband met de ligging van het sportpark dichtbij woningen. Bijkomend voordeel is dat er in de hal het hele jaar door padel gespeeld kan worden, wat op buitenbanen niet het geval zou zijn.

Totale kosten: € 630.234,37
LEADER EU: € 62.500,00
LEADER gemeenten: € 31.250,00
LEADER provincie: € 31.250,00

Locatie:
Hoogezand

Wijnprofessor verruimt pop-up-shop Blauwestad voor drankenspecialzaak Santé winschoten

Vijf jaar geleden werd Tjidske van der Stoel de nieuwe Wijnprofessor. Naast wijneducatie verzorgt de Wijnprofessor in- en verkoop en import op basis van productkennis en vakkundigheid. Ook is zij betrokken bij de organisatie van wijnevenementen zoals Wine & Dine met Paviljoen Flonk in Blauwestad. Daarnaast runde de Wijnprofessor een pop-up-shop in Blauwestad. Na vijf jaar was het echter tijd voor een volgende stap: een permanente drankenspecialzaak aan de bekende winkelstraat de Langestraat in Winschoten. Het wijnassortiment breidde zij hierbij uit met bieren en gedistilleerde dranken, met name uit Europa.

Vanwege de uitbreiding van het assortiment kreeg de specialzaak een nieuwe naam: Santé. De zaak onderscheidt zich met mooie producten en gedegen advies. Ook heeft de Wijnprofessor een shop-in-shop in Santé. Bovendien is er een proeflokaal ingericht. Santé betreft niet alleen een verduurzaamd, gerenoveerd en fraai ingericht pand, samen met de Wijnprofessor vestigde de specialzaak zich met steun van LEADER ook online met een nieuwe website en gebruiksvriendelijke webshop.

SANTÉ

Totale kosten: € 47.035,93
LEADER gemeenten: € 9.407,19
LEADER provincie: € 9.407,19

Locatie:
Winschoten

Colofon

Uitgave	LEADER Oost-Groningen
Tekst en redactie	Ten Have Tekst - www.tenhavetekst.nl
Vormgeving en opmaak	JantyDesign - www.jantydesign.nl
Foto's	De foto's komen van Huisman Media, Provincie Groningen, projectaanvragers en uit projectaanvragen en bijbehorende websites.
Druk	Provincie Groningen

LEADER OOST-GRONINGEN

POSTADRES

Postbus 610

9700 AP Groningen

WWW.LEADEROOSTGRONINGEN.NL

Medegefinancierd door
de Europese Unie

LEADER
OOST-GRONINGEN

